

ววรรณคดี

บัญชีเรื่อง

ตำนานกรุง	
... .. พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์	๓
คำว่า "มหाराช"	
... .. ดมเค็จ ๑ กรมพระยาตำราวงษา	๕
ความคิดคนตระเง่	๘
"เห็นบ้านบุคขุน เมืองเรา พ้อย"	๑๖
ฝน	๑๗
ครูชงใบนาค	๑๘
วรรณคดีวิจิตร	๒๑
การผูกคอตระหว่ง	๒๒
ร้อยกรองไทยกับกลอนเปล่า	๒๓
เมฆบุตรของ รัตนกวี กาติศาสตร์	๔๑
กวีเด็ก	๔๔
พระพุทธเจ้าทำนายปราชญ์ตะวันตก (Schopenhauer)	
... ..	๔๗
ประภคคบทกวี	๕๐
ในวงวรรณคดี	๕๑

== วารวรรณคดี เล่ม ๙ ==

วารวรรณคดีเป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

พระพิพัฒน์พิทยากุล เจ้าของ

หม่อมหลวงหญิงจิตติ นพวงศ์ อ.บ. บรรณาธิการ

หม่อมหลวงหญิงจินตนา นพวงศ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ "ไชยณรงค์" มุมถนนสุราษฎร์ประชาธิปไตย

ติดต่อทางจดหมายและบอกรับที่ ๓๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

บอกรับครึ่งปี ๒๔ บาท เต็มปี ๔๘ บาท

ท่านเป็นสมาชิกวารวรรณคดีแล้วหรือ ?

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ทำพระจันทร์ พระนคร นายสนั่น บุณยศิริพันธ์
เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๑๘/๑๐/๒๕

สามกรุง

ของ

พระราชวรรังสีเธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

[สามกรุง^๕ เป็นพระนิพนธ์เรื่องใหม่ของพระราชวรรังสีเธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ใช้ชื่อปากกาว่า น.ม.ธ. ไม่เคยพิมพ์ที่ใดมาก่อน นอกจากในดวงวรรณคดีระบบเดือนเมษายนครึ่งหนึ่ง และระบบนอกครึ่งหนึ่ง ทรงพระนิพนธ์เป็น ร่ายโคลง ฉันท์และกาพย์ รวมอยู่ด้วยกัน เรื่องของ “สามกรุง” เป็นเรื่องพระราชพงษาวดาร เขียนตามหลักฐานที่มียุ่เป็นลายลักษณ์โดยตลอด ที่ว่า “สามกรุง” นั้นคือ กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ เริ่มต้นด้วยกรุงศรีอยุธยาเป็นหนังสือเรื่องใหญ่ที่ทรงแต่งด้วยพระอุดาหะวิริยะโดยแท้จริง แม้สงครามจะคุกคามสักเพียงไรก็ตามมิได้ทรงย่อย่อทอดอย “สามกรุง”^๕ นี้มาจบลงเมื่อตอนเยอรมันแพ้สงครามในยุโรป ในตอนท้ายทรงตั้งปัญหาไว้ว่า หากญี่ปุ่นแพ้แล้ว ไทยจะเป็นอย่างไร? ตอนที่คิดมานั้นอยู่ในตอนที่ ๓ กรุงรัตนโกสินทร์ เป็นเรื่องการแก้พระบรมศพสมเด็จพระบิรมหาราชเจ้า — บรรณาธิการ]

ร่าย

- ๑ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชองค์เจ้าอนภดล พระชนม์ห้าสิบแปด
แต่แหวดสยามมานาน รัชกาลยาดยั้งยัง กษัตริย์องค์ใด ๆ
ในพระราชพงษาวดาร ขานพระนามฉายา พระบิรมหาราชเจ้า
เพราะพระจุลจอมเกล้า ท่านแม่นั้พ่อแม่ มอญเอย ฯ

โคลง ๔

๑ แท้พระบรมศพเจ้า

จอมจักร

หอดรตักนักรตระหนัก

เนตรแตรว

ดำน่านำภาพจำหลัก

จารึก

ด้ามดัดดัด

จิรวโรจฉิม ฯ

๑ รวิวารแรม ๕ คำ

เดือน ๓๓

เชิญพระศพดมเค็จ

ชนกเจ้า

บันรวิชัยเพ็ช

ราวช

ทรงพระดำเนินเข้า

เค็ดอนคด้อย รอยทาง ฯ

๑ ย่ำคำคำดังให้

เดินชบวน

เคียงสร้างคนางครวญ

คร่ำก้อง

แดรมมรณจน

ใจสดด

เบิ่งพรอดพรอด ฯ ชรวง

ศัพทชาทาศรวญ ฯ

๑ ด้ามคานยานมาศเรอง

จำรัส

นพปฏดเสวครนัทร

เชิดกง

พระโกษวิโรจนรัตน

ไรแอร่ม

ยังบเคยมครง

อินให้ใครเห็น ฯ

๑ ชูปเทียนคอกไม้เนอง

แนวถนน

ดองฟากมากฝูงคน

คร่ำให้

ยามคำชะอำฝน

พ้ามืด

แต่บเห็นคัวได้

ดัดบเพียงเคียงครวญ ฯ

๑ ทำวณเทวราชให้

เพอกระทงหงฮูก

เมฆมีตบีดารก

เทียนส่องแสงส่องข้าง

วลาหก มาฤา

ทกวาง

เคื่อนถบ

คูวทวชนวน ฯ

๒ ยานมาศยาศรเยอของทอง

ยังมีถงครงหน

มารุคตุดังฝน

ฟ้าแถบแถบทุกก้าว

แถวถนน

เหือดฮั่ว

แดนท่า มาแฮ

ทกาวยาวทาง ฯ

๓ เมฆชนวนจวนเข้าราช

ถนคตังฟ้ามาเชิญ

ฮั่วพรอมรเทิร

แถวประกายพรายกถ่า

ค่านิน ในนา

เสด็จฟ้า

เห็นแวง

เกดฮองห้อยเงา ฯ

๔ ยิ่งใกล้ไฟแถบฟ้า

ปลานแปดบแถบนภคต

สว่างทวปริมณฑล

ดังทิวามานด้าง

หน้าฝน

คินข้าง

ทุกฮิด ใจเอย

มีคมด้าราตรี ฯ

๕ เมฆดาดฮอแก้วช่วง

รวมดรรชนีชวาน

ร่ำไรไถ่ร่ำนาญ

เปรยงแวงสายแถบฟ้า

ซัซจาดย

ไขว่คว่ำ

ฤาเบือ

ผ่าฟ้าพาดฝน ฯ

๑ เมฆตารามสูตร

มาช่วยอำนาจ
โสภาศราวิ
ดังประทีปดับฟ้า

ราว
รณเกล้า
ทางแท้
ซึ่งฟ้ามาถวายเป็น

๑ อภิรประภาอากาศก้อง

นายพระโกษฐ์เสด็จนคร
ช็อคใจไปเงื่อน
ช่วงโชติโรจน

ก้องจร
เชิดกา
นี้ต้อง
เลิศพันคนทำ

๑ ถิ่นถึงทวารเวศม์เจ้า

ยานมาศราชศวา
ด้ายฟ้าประภา
ดังพระอาทิตย์เอย

จอมปราณ
เทอดงาม
ปรากฏ
อร่ามทองดวง

๑ เสร็จเชษฐพระศัพท

ดุสิตมหาปราสาท
จงพระพิรุณ
ทกทวมถึงขอ

เถลิงอาสน์
สุดเคี้ยว
ฝนตั้ง
ท่อน้ำดำเนิน

๑ ฝนตั้งฝนตั้งฟ้า

แต่จเมอเมือของสัตว์

ตั้งรัชกาลที่ห้า

เรื่อง คำว่า “มหाराช”

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกรับสั่งสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทานหม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล)

บันทึกรับสั่งนี้มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง เรื่องคำว่า “มหाराช” เป็นเรื่องหนึ่งที่อยู่ในบันทึกนี้ เหตุที่จะเกิดบันทึกรับสั่งนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากป็นง ประทานโอกาสให้หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล เข้าเฝ้าซักถามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทย ๒ วรรคต ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีทันวัน บันทึกไว้แล้วอ่านถวายในวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องน่าสนใจอ่านทั้งสน - บรรณาธิการ

เหตุ สงสัยในคำว่า “มหाराช” ของไทยที่ใช้กันอยู่ เช่น คำว่าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น ว่าใช้กันมาแต่ครั้งไหน

ถาม คำว่า “มหाराช” ของไทยนั้นใช้กันมาแต่เมื่อไร ตรงกับคำว่า “The Great” ของฝรั่งหรือไม่

ตอบ คำว่า “มหाराช” ว่าโดยคำ “ราช” ว่าเกิดเป็นเจ้า เช่น ราชกุมาร เป็นต้น หมายถึงผู้เป็นใหญ่ในหมู่ “ราช” คือ พระเจ้าแผ่นดิน เหตุไรหนึ่งคือเก่าจึงเรียกพระนารายณ์ว่า “มหाराช” ไม่รู้โดยหลักฐาน นี้ก็ดูพระนารายณ์เป็นนารายณ์ราชกุมารมาแต่แรก เดียวราชย์แล้วดูเหมือนเรียก พระศรีสรรเพชญ์ แต่นิยมเรียกตามพระนามเดิม “มหाराช” ดูเหมือนจะเพิ่มขึ้นเมื่อเป็นพระเจ้าแผ่นดินแต่มีได้หมายถึง มหाराช ที่แปลว่า “The Great” มหाराช ที่แปลว่า “The Great” นั้นเพิ่งมาใช้กันในกรุงรัตนโกสินทร์เอง การที่ฝรั่งเขาใช้ของเขา เขามีหลักอย่างหนึ่ง เขาเรียกพระเจ้าแผ่นดินนั้นเขาไม่ได้ให้พระนามพิเศษ เขามี Christian

Name เป็นต้นว่าองค์หนึ่งชื่อ Peter เป็นพระเจ้าแผ่นดิน แด่อกองค์หนึ่งชื่อ Peter อีก ลักษณะจะเรียกชื่อให้ผิดกันตามแบบฝรั่งให้ตายอย่าง แต่ใช้คุณศัพท์ที่เป็นเครื่องช่วย บางทีก็เป็น Peter ที่ ๑ ที่ ๒ ฯลฯ George ที่ ๑ ที่ ๒ จนถึงที่ ๖ โบราณเขาชื่อนี้ก็ม Richard และมีอีกก็เป็น Richard the Lion Heart เพื่อให้ผิดกับ Richard ที่แรก อย่าง Frederick the Great ก็คือ Frederick ที่ ๒ แต่คำทมิฬเกียรติคุณรุ่งเรืองจึงเป็น The Great คล้ายคำ "มหา" ของเราแต่เราเพ่งเอามาใช้

ว่าถึงยศพระเจ้าแผ่นดินไทย หนังสือเก่าออกกันจนล้นชั่ง ไปดูรายต้นเรื่องขอพระเกียรติต่าง ๆ จะเห็นได้ พระเจ้าแผ่นดินทุกองค์เรียก "ราชาธิราช" ทงนั้น คือเป็นเจ้าของเจ้า เท่ากับคำว่า Emperor คำว่า Emperor ที่จริงเป็นยศ เช่น Emperor William ที่ ๑ ที่ เป็น Kaiser เดิมเป็น King of Prussia เมื่อเป็น Emperor แด่อยากให้เรียกว่า William the Great แต่ไม่มีใครเรียก เลยไปให้ชื่อเรียกว่า Kaiser Wilhem der Gross หมายถึง William the Great

เมื่อจะถวายพระนาม "บิรมหาราช" แต่พระพุทธเจ้าหลวง ได้ปรึกษากันเห็นพ้องว่า พระพุทธเจ้าหลวงมีอิทธิพลกับพระเจ้าแผ่นดินพระองค์อื่น ๆ ในบางประการ คือ ท่านบำรุงเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทำให้บ้านเมืองเจริญยิ่งในทางวัฒนธรรม คือ Civilization (คำว่า Civilization นี้เดิมเรียกกันว่า อารยธรรม แต่ดูเป็นของแขกไป ดูวัฒนธรรมไม่ได้ คำว่า วัฒนธรรมเหมาะดี แต่ไม่ใช่ Culture) พระคุณสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินพระองค์อื่นเสมอเหมือนได้ เป็นพระคุณสมบัติเด่นชัด ใคร ๆ เกียงไม่ได้ อีกประการหนึ่ง พระพุทธเจ้าหลวงเสวยราชย์นานกว่าพระเจ้าแผ่นดินพระองค์อื่น ๆ ในพงศาวดาร อันนี้เป็นเหตุ ว่าควรเฉลิมพระ

เกียรติยศเป็นพิเศษด้วยอย่างใดอย่างหนึ่ง หากใครอื่นจะบำรุงบ้านเมืองให้เจริญเร็ว
และด้วยราชย์นานทั้งต้องอย่างมิได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น จะถวายพระนามว่าอะไรจึงดี

สมัยก่อนใช้ “ราชาธิราช” แต่ใช้กันจนเบื่อ จะเรียกพระเจ้าช้างเผือกก็
ดูธรรมดา ช้างเผือกก็มีถึง ๓๒-๓๓ ตัว ใครจะได้พระนามพิเศษให้สมกับพระคุณ
พิเศษของพระองค์ และจะให้เป็นความจริงอยู่ชั่วกัลปาวสาน ที่สุดลงมติว่า ให้ถวาย
เป็น “พระปิยมหาราชเจ้า” เป็นมคธมหาชนทั้งประเทศรับรอง เพราะเป็นทริภุชของ
มหาชนจริง ๆ ไม่ใช่จะเป็นที่บุคคลคนหนึ่ง พวกหนึ่งนงพร้อมกันเอาตามใจตัว
เป็นด้วยคนทั้งหลายยินยอมเพราะเขาเห็นว่าเป็นจริง พระเจ้าแผ่นดินเชียงใหม่ มัก
เรียกกันว่า “มหาราช” ที่สำคัญก็มีท้าวตกและท้าวบุญเป็นต้น.

ยาสีฟัน “คาโบแลกซ์” สีแล้วฟันขาวสะอาด

ใช้ “คาโบแลกซ์” ทุกๆ เช้า ฟันของท่านจะเป็นเงางาม

คาโบแลกซ์ ของ พวงเล็ก

มีจำหน่ายที่ร้าน

“อรวิณท์”

ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพฯ

ความคิดคนละเง่

ของ คุรุพันธุ์

คำนำ บรรณาธิการหนังสือเอกชน

ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับหนังสือเอกชน เล่มประจำฉบับที่ ๓ ถึงหากม ๒๔๗๙
เมื่อวันที่ ๖ เดือนเดียวกัน เพือนกวรรณคดีหนึ่งถามข้าพเจ้าว่า “อ่านเอกชนที่
ออกประจำฉบับแล้วหรือยัง?” ข้าพเจ้าตอบเขาว่า “ยัง” แล้วย้อนถามเขาด้วย
ความแปลกใจว่า “มีเรื่องอะไรดีหรือ?” เขาตอบว่า “มีเรื่องข้อควรคิดในนิราศ-
นรินทร์ ซึ่งผู้ नामปากกา ห.ต.จ. เป็นผู้วิจารณ์”

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเคยเกี่ยวข้องกับหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกสนใจ ที่ผู้เอา
ใจได้ในวรรณคดีสำคัญเล่มนี้ เพราะเป็นหนังสือเรียนมานานมา • ครูบาอาจารย์ก็
สอนศิษย์มานานมากต่อมาก แต่หาใครที่ทักท้วงข้อความในบทโคลงหนังสือนิราศนรินทร์
ไม่ ข้าพเจ้ารู้สึกยินดี ที่ ห.ต.จ. เป็นผู้สนใจในวรรณคดี และอ่านหนังสือด้วยความ
พิถีพิถัน เพราะ จนถึงเก็บข้อความที่เห็นว่าควรจะเป็นอย่างนั้นอย่างนั้นมาด้วยกันทั้ง เพื่อ
ชำระประโยชน์ในการจรจร โฉมวรรณคดีของเรา

ข้าพเจ้ามีความกระหายจะใคร่เห็นข้อความที่วิจารณ์นั้นจึงขอยืมเขามาอ่าน พอ
รู้เข้าเขาก็เอามาให้ข้าพเจ้าอ่าน ข้อความที่ ห.ต.จ. ยกขึ้นวิจารณ์นั้น ยกเอาโคลง
๖ บทขึ้นมาชี้ให้เห็นผิดถูกที่ละบท ดังต่อไปนี้

ของกระทรวงศึกษา ฯ

๓. ชาวแพแม่แจ้คำ	ขายของ
แพพัดตราดาคทของ	เทศน์ยอม
ระดังดั่งไกรทอง	เครือมาศ แม่เอย
ซัดดอดดองดั่งหอม	ห่อหุ้มบัวบัง ฯ

ปัญหาที่ความเห็นขัดแย้งในโคลงบทนี้ อยู่บทที่ ๔ คือคำ สระใบกรอง
 ห.ด.ง. ว่าได้พบในสมุดข่อยเล่ม ๑ เขียนว่าสระใบกรอง ดังน

สมุดข่อย

ชาวแพแม่แจ้คำ	ชายของ
แพพัดตราดาตทอง	เทศย์ยอม
ระดัดสระใบกรอง	เครือมาศ แม่เอย
ขัดดอดดองดัดหอม	ห่อหุ้มบัวบัง ฯ

ห.ด.ง. ว่าสระใบกรองผิด สระใบกรองถูก และอ้างว่าได้สัมผัสกับ เครือเพราะ
 ในทางกวีตักว่า กรอง แล้วอธิบายความหมายของคำ กรอง ไว้หลายอย่าง แต่ยังไม่
 ชัดความหมายอีกอย่าง ๑ คือ กรองแปลว่า ร้อย หรือ ถัก ซึ่งหาได้อธิบายไม่

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเคยช่วยกรมตำรวจกรมการครึ่งกะไนน์ ทำคำแปล
 ศัพท์นราธิวัตร จึงอดที่จะออกความเห็นไม่ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ดี ข้าพเจ้ามิได้
 ใจจะหาข้อวิในเรื่องขัดเขียนด้วยกัน ห.ด.ง. จะเป็นใครข้าพเจ้าก็ไม่รู้จัก และถ้า
 ห.ด.ง. จะรู้สึกไม่พอใจในข้อความเห็นแย้งที่ข้าพเจ้าเขียน ก็จงไปรคอกภัยด้วย เพราะ
 ที่ต้องเขียนนี้เกิดจากความจำเป็นจริง ๆ ด้วยเหตุที่นราธิวัตรเป็นคำวาทเรียน จะทำ
 ให้เกิดความเข้าใจผิดอย่าง ๑ และเพื่อจะเชิดชู นายนรินทรว่าเป็นกวีที่รู้จักใช้ถ้อยคำ
 ให้เกิดมโนภาพขึ้นก็อย่าง ๑ เท่านั้น

ข้าพเจ้าเห็นว่า สระใบกรอง ตามฉบับของกรมตำรวจศึกษาธิการนั้นถูกแล้ว
 คำ กรอง แปลว่า ถัก, ร้อย, ตัวอย่างที่ใช้ เช่น มาดัยกรอง. “ดาช้ายกรองปกกระพอง
 หัตถ์” - มหาชาติ ๓๓ กนิศ. สุภาพสตร์ หรือสักรับรรดาศักดิ์ในโบราณ นุ่งยก ห่ม
 กรองทอง ผ่ากรองทอง หมายความว่า ผ่าซึ่งพนักจะเป็นไหมหรือด้ายก็ตาม แต่ใช้

ไหมทองทำลวดลาย หรือยักคอก เครื่องยศสำหรับท่านผู้หญิงที่มีผ้ากรองทอง ใน
ปัจจุบันนี้ก็ยังไม่ได้ยกเลิก เพราะฉะนั้นคำว่า สะไบกรอง ก็หมายความว่าผ้าทอหรือ
ร้อยให้เป็นลวดลาย อย่างคำว่า สะไบกรอง เพื่อเห็นแก่รสสัมผัสก็จริง แต่ความค
ม้นแปร่งหู ฟังเป็นพระครองผ้า ไม่เกิดความรู้สึกถึงผู้หญิงห่มผ้าเลย ผ้าห่ม เราไม่
เรียกว่าผ้าครอง จริงอยู่นายนรินทร์ เล่นสัมผัสระหว่างวรรคมาก แต่ตรงไหนที่ม
ความเป็นใหญ่ ก็ยอมเสียสัมผัสตรงนั้น เช่น

“โฉมควรจักฝากฟ้า ฤาดีน ดีฤา
เกรงเทพไทชรนิทร ดอบกถา”

ชรนิทร กับ ดอบ ก็ไม่สัมผัส แต่ได้ความบริบูรณ์ ถ้าได้ทั้งความ และทั้งสัมผัส
ด้วย นายนรินทร์ก็ใช้ เพราะฉะนั้นจะถือเอาว่า เพราะ ครอง ได้สัมผัสกับ เครือ จึง
ควรจะเป็น ครอง นั้นไม่ถูก

สมมุติขอยไม่ว่าจะถือเอาเป็นหลักความจริงได้เสมอไป มันแต่แค่การเขียน
และความรู้สึกตลึงสัมผัสข้อย่างหาก หนังสือที่คัดลอก ๆ กันมา ก็เหมือนกับตำรา
ที่คัดลอกกัน ๓ ค่อยแล้วกันตาย ข้าพเจ้าเคยพบสมมุติข้อย เขียนคำอธิบายย่นพ่าย คร
แรกดีใจเพราะข้าพเจ้าอ่านย่นพ่ายไม่เข้าใจอยู่หลายแห่ง ครั้นอ่านสมมุติข้อยเล่มที่
ว่าดู กลับทำให้เห็นว่า ผู้เขียนไม่มีความรู้ในเรื่องวรรณคดีเลยเลย แม้แต่ตัวอักษร
ดือนามในมหาภารตยุทธ ก็ไม่รู้จัก ย่นพ่ายอ้างว่า พระเจ้าแผ่นดินที่ก่อดำรงอยู่ใน
ย่นพ่ายนั้น มีสมุทราธิบดีพระกฤษณะ ผู้เขียนคำอธิบายย่นพ่าย แปลคำพระ
กฤษณะว่า พระนารายณ์ อย่างนั้นจึงเห็นว่า ไม่รู้จักพระกฤษณะ ซึ่งเป็นนักรบตัวต่อใน
มหาภารต

ของกระทรวงศึกษาธิการ

๒.	คณิน คณินทองน้อย	เด็ญคณาง พ็เฮย
	จากจกตมเสยต่าง	สระเผ้า
	โศกเสยตั้งตำฮาง	ฮายโฮ่ ฤาแม่
	พักตรจะผัดผจงเกล้า	เยยมเย้มแกดคอย

สมุดข่อย

คณิน คณินทองน้อย	เด็ญคณาง พ็เฮย
จากจกตมเสยต่าง	สระเผ้า
โศกเสยตั้งตำฮาง	ฮายโฮ่ ฤาแม่
พักตรแม่ผองจกเศร่า	โศกถ้ำชาวคอย ฯ

โคลงบท ๒ บทนต่างกนอยทบท ๔ ห.ถ.ง. ยอมรับว่า ถ้าพูดถึงเชิงกวดเกล้าก็
 คเตนด้วยกนทงคฺ แต่มีข้อความขัดกันกับ ๓ บทข้างตน เพราะในบท ๓ นั้นความว่า
 ตัวเขาจากไปแล้ว คิดถึงหัวของเมีย เมียคงจะไม่หัวผม ทั้งจะไม่ได้ทาเครื่องสำอาง
 ใดๆ แต่ในบท ๔ ว่า เมียจะผัดหน้าแดงเกล้าผม เยยมแกดคอยดูเขากลับ ความ
 เห็นเช่นนี้ก็เป็นความเห็นคนละแง่ ขำพเจ้าเห็นว่าข้อความในบท ๓ นั้นเป็นความรำพึง
 ของคนทใจเสีย จากที่รักไปยอมคิดไปต่างๆ ว่า บ้านนเมียเขาจะเป็นอย่างไรหนอ เขา
 เอาใจเขาเองไปได้ใจเมีย ตามภาษาคนเพื่อพรา นึกถึงว่าเมียก็คงจะโศกทุกซ้อย่าง
 เข้าง ผมก็คงจะไม่ได้สระ ไม่ได้หัว แม่แต่กะจกก็คงจะไม่ได้ต้อง น้าอบน้าหอม
 ะไรก็คงไม่ได้แต่ต้อง แล้วคิดไปอีกทว่า บ้านนเมียเขาคงผัดหน้า แดงผมด้วย
 เยยมหน้าต่างคอยเขากลับกะม้ง ความบท ๔ นี้เป็นความคิดใหม่ เขาคงรู้ดีว่าเมีย
 เขารักเขา คงจะไม่ไปไหน ตั้งหน้าแต่เยยมหน้าต่างคอยทางเผื่อผวจะกลับ นี่ก็เป็น
 ไปตามธรรมดา และเป็นไปตามแนวความคิดทางจิตวิทยา เพราะตามธรรมดาคน

ทรกกัน เมื่อต้องจากกันไป อีกฝ่ายหนึ่งท่อยู่ข้างหลังกตงหน้าคอย ได้ยินเสียงใคร
ก็ชวนจนกว่าเป็นเสียงของคนทรก และการคอยนั้นถนัดกว่าคงมาแน่ ถ้าเป็นเมียก็
ต้องแต่งตัวไว้รับให้พร ผัวมาเห็นจะได้สนใจ หายเหนื่อย. โคตงบทนเขียนคำ
ความรุดกรรรมดา มีโทษกัน มันเป็นห่วงความนี้คนละห่วงเท่านั้น และอย่า
ลืมว่าเป็นโคลง & บาท จะบรรจุคำให้เห็นเป็นห่วงๆ ก็ไม่ได้ จึงต้องพดรวม คน
อ่านต้องคิดถึงกฎกรรมดาเป็นเครื่องวิเคราะห์ และขอทว่า โคลงบาท & ทง ๒ แบบนั้น
ได้ความดีเด่น ทั้งเชิงกวดเท่ากัน ขาพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย ขอให้ท่านผู้อ่านพิจารณา
ให้ถนัดเถอะ ขาพเจ้าเห็นว่า บาท & ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น มีข้อความกินใจ
มีมนภาพ เพราะความรักทำให้ต้องคอย จะคอยที่ไหน ต้องคอยดทางหน้าต่าง นี่
เป็นกรรมดาแท้ๆ ส่วนของสมัครช้อยนั้น สัมผัสบริบูรณ์จริง แต่ความเด่นและรส
สู้ไม่ได้ พังดไม่มีเหลี่ยมเดียวเลย เป็นแต่ความกลมกลื่นกับบาททง ๓ ของตน ซึ่งเป็น
ห่วงนกเดียวติดคอคนเท่านั้น.

ของกระทรวงศึกษาธิการ

๓.	บางสระพานสระพาดพน	ทองป่าง ก่อนแฮ
	รอยสระแดงสระตุราง	ร่อนกลุ้ม
	ระดึกโคมแม่บอบบาง	บ่อมาศ พี่เฮย
	ควรแม่แผ่นทองหุ้ม	ห่อไว้ห้วงสังวน ฯ
	สมุทรช้อย	
	บางสระพานสระพาดพน	ทองป่าง ก่อนแฮ
	รอยสระแดงสระตุราง	ร่อนกลุ้ม
	ระดึกโคมแม่บอบบาง	บ่อมาศ พี่เฮย
	ควรแม่แผ่นทองหุ้ม	ห่อไว้ห้วงสังวน

โคลงบทหนึ่งต่างกัณฑ์คำ บัวมาก กับ บ่อมาก ห.ด.ง. ว่า บัวมาก หมายความว่า
ว่า นมทอง นนผัด จะเอาทองไปหุ้มนมทำไม ผิดธรรมเนียม เขาหุ้มทอด้วยอะไรอย่างอื่น
กัณฑ์หนึ่ง ขำพเจ้าเตาใจของ ห.ด.ง. คงนึกเคยไปถึง จะปิ้ง ตบปิ้ง เขาก็ไม่ได้ใช้
หุ้มนม การคิดเช่นนั้นก็เป็นความคิดอีกแง่ ๑ เพราะเข้าใจว่า บ่อมาก ไม่ใช่บ่อทอง
ธรรมดาเป็นคำพูดเปรียบให้หนักถึงอวัยวะอื่น ๑ แต่คงจะลืมหนักถึงคำว่า หุ้ม กับ บิด
ถ้าเป็นอย่างความคิดของ ห.ด.ง. ก็ต้องใช้คำว่า บิด ไม่ใช่หุ้ม จึงจะมองเห็นภาพ นี้
แหละที่คนโดยมากหาว่านิราศนิพนธ์มีสำนวนโศกโศกเคียดไปทางลึกลับรก แต่ที่
จริงคำว่า บัวมาก มีได้ลึกลับ รกแปลไปเป็นบ่อมาก แล้วนึกคิดไปอีกชั้น ๑ ต่าง
หากจึงเห็นเป็นลึกลับรก

บัวมากในที่นี้ไม่ได้หมายความว่านมเลย แปลตรงๆ กับบัวทอง เป็นความ
หมายถึงผู้หญิง กวักไซ้ดอกไม้บ้าง พระจันทร์บ้าง แทนความหมายว่าสตรี มีตัวอย่าง
กมไป เช่น

อ้าแม่ผู้มุ่มมุดค่อน

วรรัตนศรี

- สมุทรโฆษ

นร = นร, นรช = เกิดแต่นร, หมายความว่าบัว

นรชรตน์ = บัวแก้ว เปรียบหน้านางเหมือนบัวแก้ว

ในบทกลอนอื่น ๆ เช่น “งามเหมือนอินทสุ่มปทุมทอง บานอยู่ในท้องสระศรี”
หรือเอาดอกไม้อื่นมาเปรียบก็มี เช่น “โอ้อเจ้าดวงมณฑาทอง โฉนนี้ของจันทรา
เด่นหา” ดังนี้เป็นต้น

คำมบัวมากในโคลงบทนี้ ก่อหมายความว่าถึงสตรี พูดตรงๆ ก็หมายความว่า
นายนิพนธ์ยกย่องเมีย เรียกว่าบัวทอง ไม่ใช่บ่อทอง หรือบ่อมาก

ของกระทรวงศึกษา ฯ

๕.	หมอนเจ้าเขาเทพไท	สถิตสิง
	คิคุเคนยอริง	ร่วมร้าง
	เขนยทองทอดกายพิง	พูนเทวษ ฤาแม่
	นอนจะแนบเขนยข้าง	คู่เนอเวยมถนอม ฯ

สมุดข่อย

	หมอนเจ้าเขาเทพไท	สถิตสิง
	คิคุเคนยอริง	ร่วมร้าง
	ขนนทองทอดกายพิง	พูนเทวษ ฤาแม่
	นอนจะแนบขนนข้าง	คู่เนอเวยมถนอม ฯ

โคลง ๒ บทนี้มีคำแตกต่างกันอยู่ที่ เขนย กับ ขนน จริงอยู่ ห.ด.ง. ว่า
 เขนยแปลว่าหมอนหนุน ขนนแปลว่าหมอนอิง และหาว่าฉบับกระทรวงศึกษาธิการ
 ผิด ฉบับสมุดข่อยถูก ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วยเลย คำ เขนย ไทยเอามาใช้หมายความว่า
 ว่าหมอนหนุน ส่วนคำ ขนน นาน ๆ จะพบสักครั้ง ๓ ในวรรณคดีเก่า ๆ ความ
 นักคิดของนายนิพนธ์ เมื่อมาถึงคาบดหมอนเจ้า เขาก็นกกดหมอนที่เขาเคยนอน
 ร่วมกับเมียเขาแล้วควเขาวิ่งมาเขนน อยู่ข้างหลังเมียจะทอดกายลงพิงหมอนหรือ
 หนุนหมอนอิงให้อยู่กะมัง เวลานอนก็จะนอนกอดหมอนข้างต่างตัวเขาเหมือนเมื่อ
 เขาเคยถนอม ความกั่มอยู่ตรงๆ เช่นนี้ ทำไมจะไปเปลี่ยนเป็นหมอนอิงทำไม ถ้าเป็น
 หมอนอิง คำอิงในบาทที่ ๒ ก็ไม่ได้แปลว่าหนุน และตามธรรมดาใครนอนกอด
 หมอนอิงบ้าง มีแต่หมอนข้างไม่ใช่หรือ หมอนอิงโบราณทำเป็นรูป ๓ เหลี่ยม ที่เรียก

กันว่าหมอนขวาน หมอนตระหนี่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับภาระนอน และท่านนอน ใช้สำหรับหอ
 นงหรือหงเด็น แทนหมอนทวางบนเก้าอี้เดยวน

ตามทথাพเจ้าเขยนมาน เป็นการยืนยันว่า ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการนั้น
 ถูกต้อง และถ้าในสังคมช้อยจะมีดัง ห.ด.ง. ยืนยันมา ก็ไม่ใช่ความผิดของ ห.ด.ง.
 น่าจะเป็นความคิดของผู้เขียนสังคมช้อย จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขถ้อยคำตามที่ตนคิดเห็นว่า
 ถูก และเป็นการแสดงความรู้ถึงชนชั้นด้วย การแก้หนังสือเก่าๆ เช่นนี้ ใช้จะ
 มีแต่โบราณวันทาก็หาไม่ กาสัตวอด, ยวนพ่าย, สมุทรโฆษ และพระรถ มีการแก้
 มาแล้วเป็นอันมาก เพราะใครคิด ใครพิมพ์ ก็คิดแก้พิมพ์ตามความเข้าใจของตน
 บางทีแก้เสียจนความเสียก็มี หนังสือตะเกองพ่าย ซึ่งเกิดใหม่กว่าพวกนั้น ก็แก้เสีย
 ผิดๆ หลายคำ.

“ไชยณรงค์”

(ร้านนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

มุนอนุสสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน

จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

รับจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชาทั้งในและนอกสถานที่

เห็นบ้าน บิดบ้าน เมืองเรา พี่เอย

“เมืองรอง”

“เห็นบ้าน บิดบ้าน
เมืองแรกแปลกหน้าเนา
เมืองเราแต่ปล่อยเขา
หวนคิดสุดหักสะอน

“ถูกระคำวร้อน
ดำดัดควประดพภัย
ทวยเทศต่างหลงโหด
ไทยรับคัจพ้อง

“หากสยามยังอยู่ยัง
มิตรจิตต์ชาวไทยคง
ชาวเทศถะถันดง
ไทยถูกคั้นไทยคั้น

“อยู่บ้านท่านอย่าได้
ช้อถูกแต่ยามขาย
เจ้าของถนจักตาย
โกยพ่อโกยค่าเข้า

เมืองเรา พี่เอย” ..ลิลิตพระลอ
เกิดชนพน
เด็กอยู่
อนาคโธอดดู
แดนไคร” นราชนรินทร์
พิบัติพ้อง
ดงแห่ง ไทยนา
แน่นทันฤชาม
ยืนยง” พระมหาธีรราชเจ้า
เบียมด้น
เบียดถน
คุ่มดไพร่ดำณท์
ดูตาย” ของเก่า
ชุดเข้า
ตามแต่
ใส่แคว้นแดนคน

“ถึงจนทนสู้กัด	กินเกลือ”โลกนิติ
ทิวท่าทิวไทยเหลือ	แสนได้
ข้าวปลาผักไผ่เรือ	ลอบดั่ง นอกพ่อ
เกลือสิ่งเดียวสงวนไว้	ประจักษ์ไทยหรือ
“เลี้ยงญาติเลี้ยงเจ้าข้าง	อันใด พี่เขย” ลิลิตพระลอ
เลี้ยงร่ำร้องของใคร	เค็ดครั้น
เลี้ยงวิคกษตาไทย	อนาคต คอกพ่อ
เลี้ยงราษฎรพิลาปอื่น	โอรสเชื้อนร่าพัน
“พันเนตรภูวนาถตั้ง	ตาวัง โตชา” นิราสนรินทร์
ฤๅเคาะแวงคำบัง	มิดคอ
ฤๅทพิษทรมพิศดัง	เกตุสนิท เลี้ยงพ่อ
ไทยราษฎรโตดองออ	เทพไท้ไปเห็น
“กรรมดลเป็นดังน	ท่าไหน” นิราชากริต
ผีพ่อเพดินหล่นไป	สุดควา
เชิญไท้ค้นขบไทย	อาสัพ ช่วยพ่อ
วางแห่ดั่งและโคดคำ	เทศเช้าเขตต์ชนท

อรวิณท์

หน้าวัดราชบพิธ ถนนเฟื่องนคร
มี “วงวรรณคดี” จำหน่ายด้วย

ฝน

เกษม

(เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องของ คับบลิว ซอเมอร์เซท มอกุม
เก็บจาก The Trembling of a leave)

เมื่อเรื่อทะเลาะหนึ่งกำลังเดินทางไปยังเฮเบีย ในหมู่เกาะซามัว ในมหาสมุทรแปซิฟิก แต่เนื่องด้วยเกิดโรคระบาดหัดชนในหมู่ชาวพื้นเมือง ทางเฮเบียก็ส่งกกเรือไว้มิให้ผ่านตรงเข้าเฮเบีย ให้พักอยู่ที่คานกักโรคที่ปาโก-ปาโกสิบวัน เมื่อแพทย์ตรวจเรียบร้อยแล้วจึงให้เข้าเฮเบียได้.

ในเรื่องนี้มีผู้โดยสารชนหนึ่งต้องควรว ครวหนึ่งเป็นหมอสอนศาสนา อีกครวหนึ่งเป็นหมอรักษาโรค มีศเคอร์วาคิดสันหมอสอนศาสนา เป็นคนมักบั่นเข็มแข็งในขณะปฏิบัติหน้าที่พอพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์ ส่วนภรรยาชอบเล่ากิจการของสามีผู้เคร่งในศาสนาว่าสามารถจูงใจผู้ที่ไม่เลื่อมใสในพระเจ้าให้คล้อยตามได้ และสามีของเธอเกลียดการเดินว่าด้วยลัทธิว่าเป็นบาป ดอกเคอร์แม่คไฟด์ เป็นคนขม ขยายใจอ่อน ไม่ค่อยเคร่งในศาสนาในเมื่อภรรยาผู้วาง่ายเชื่อฟังคำสามีมาเด้าว่า นางวาคิดสันกล่าวว่า 'ในหมู่พวกโดยสารนอกจากนายและนางแม่คไฟด์แล้วเขาไม่แยแสที่จะรู้จักกับใคร' ดอกเคอร์แม่คไฟด์ก็พูดกับภรรยาว่า "ฉันไม่คิดว่าพวกมิชชันนารีจะเป็นคนใหญ่โตถึงกับดมาคมกับคนต่ำกว่าไม่ได้"

เมื่อเรื่อถึงปาโก-ปาโก ผู้โดยสารจำต้องไปหาที่พักบนเกาะอยู่ชั่วคราว ในปาโก-ปาโกนั้นไม่มีโฮเต็ลหรือที่พักเลย เฉื่อยมรบ้านของคนครึ่งชาติชาวพื้นเมืองบ้านหนึ่ง มีห้องชนบนว่างอยู่สองห้อง สองครวนี้จึงต้องมาพักรวมกัน ผู้โดยสารชนต้อง

ผิวขาวอกคนหนึ่งเป็นนางสาว อายุประมาณยี่สิบเจ็ดปี ชื่อมีสัททอมปัดัน รูปร่างท้วม ๆ ทุมาด ๆ ก็ด้วยพอใช้ได้ เป็นนางฟ้ารังแควมาจากฮอนโนลูลู แต่งกายไม่ค่อยสุภาพรัดรูปทรง แต่มีสัตตุดาด พอผู้โดยสารชุดจนถึงบ้านพักเรียบร้อยแล้วเริ่มกระหน่ำถามอย่าง ไม่หยุดหย่อน จะไปไหนมาไหนก็ได้ เพราะฝนในป่าโกนชุกมากตกเกือบตลอดปี และเป็นฝนขนาดใหญ่เรียกกันว่าตกอย่างเทนา.

ดอกเตอร์ แม็คไฟล์ พยายามทักทายกับมีสัททอมปัดันอย่างสุภาพเสมอ ทั้งด้วยตนเองและให้ภรรยากระทำตามด้วยในเมื่อพบปะในฐานะที่เป็นชนผิวขาวด้วยกัน

ในตอนค่ำวันนั้นฝนตกหนักอก ในขณะที่ต้องครวญสนทนากันอยู่ เสียงจางเสียงก้องขึ้นมาจากห้องนอนล่างของมีสัททอมปัดัน พร้อมกับเสียงหญิงชายหัวเราะ คอกระซิกกัน ต้องครวญสนทนากันเงียบๆ และพยายามเข้าใจว่าเป็นงานรื่นเริงเพื่อตาจากกัน และต่างก็ตลกกันเขานอน.

รุ่งขึ้นตอนเย็นจางเสียงก้องบรรเลงขึ้นอีก มีเสียงผู้ชายหัวเราะร้องเพลงดังประดังขึ้นมา ต้องครวญสนทนากันกระตือรือร้น ดาวิดสันตั้งบารมณียุติได้ถึงบันไดไปยังห้องนอนล่าง เสียงต่าง ๆ ก็เงียบ ดังครุ่นคิดถึงเสียงกระทบกัน กับมีเสียงโครมคราม ดังดังจนฟังไม่ได้ศัพท์จนแทนที่ เสียงมีสัททอมปัดันดังดุดาดจางเสียงหลงประเด็นขึ้นมา ผู้ที่อยู่ข้างบนได้แต่มองดูตากัน เสียงนางดาวิดสันพึมพำว่า หวังว่าสามีของเธอจะไม่ถูกทารายแฉกมีเสียงจางเสียงดังร้องเพลงกันเอะอะก้องก้องขึ้นอีก ดาวิดสันก็นอนไปยังห้องนอนโดยมิได้พูดจากับใคร.

ในตอนกลางวัน นางดาวิดสันกับนางแม็คไฟล์ลงมาเดินเที่ยวเล่นตามชายหาด พบกับมีสัททอมปัดัน ๆ ก็มึนงงตา และแสดงอาการหยาบคายต่าง ๆ ในตอนกลางวัน จางเสียงกับบรรเลงเพลงติดต่อกันไม่ขาดสาย ยิ่งก็ชุ่มชื้นกันร้อน นอนกันไม่หลับ ดาวิดสัน

ก็ยังพยายามล่อลวงนาคอันวอนพระผู้เป็นเจ้าให้กรุณาต่ออวิชฌญาณของมิดทอมป์สัน แต่คือนกลางวัน คาวิดสันไปทิ้งขว้างหลอดของเกาะทุกวัน.

วันหนึ่งมิดทอมป์สันได้เปิดประตูห้องคาวิดสันเข้าไปและกล่าวด้วยความโกรธว่า “แกเดวชาติ เอาเรื่องอะไรของฉันทไปเล่าให้ข้าหลอดฟัง?” หมอสอนศาสนาแยกเท้าเข้ามาแล้วเชิญให้มิดทอมป์สันนั่ง แต่มิดทอมป์สันก็กล่าวมรุตวาทอยู่เป็นเวลานาน หมอสอนศาสนาก็นั่งฟังเป็นปกติแล้วกล่าวซ้ำ ๆ ว่า “ฉันทบอกจริง ๆ ว่า ฉันทขอให้ข้าหลอดจัดการส่งเชือกกลับไปซานฟรานซิสโก” มิดทอมป์สันร้องไห้ระง่ำระงัดด้วยความโกรธกระทั่งบ่นเท้านอกไป.

หมอสอนศาสนาก็ถูกชนแล้วกล่าวกับตัวเองว่า “มันน่าสยดสยองเหลือเกิน ที่ผู้ใดรับมอบอำนาจแล้วพยายามบีบความรับผิดชอบเช่นนั้น โดยคิดเสียว่ามัดไปให้พันหนาท่แล้วเป็นพอ การที่ปล่อยให้ผู้หญิงเช่นนั้นอยู่ยอมนั่งเป็นสิ่งเลวร้าย ไม่ว่าจะให้ไปอยู่ที่เกาะใด ๆ เราได้พยายามชี้แจงให้ข้าหลอดเห็นว่าคณะมิชชันนารีก็มีอิทธิพลในอวิชฌกันเหมือนกัน ฉันทขอให้ส่งเชือกกลับไปซานฟรานซิสโกในวันอังคารหน้าทันที.”

รุ่งขึ้น มิดทอมป์สันได้ขอพบดอกเคอร์แม็คไฟต์ เพื่อขอร้องให้พูดอันวอนคาวิดสันให้ยอมให้เธออยู่บนเกาะต่อไปอีกสักสองสัปดาห์ แต่คาวิดสันไม่ยอม ดอกเคอร์แม็คไฟต์ได้พยายามไปพูดกับข้าหลอดให้ก็ไม่สำเร็จ เพราะข้าหลอดกลัวคาวิดสัน มิดทอมป์สันได้ทราบเรื่องก็แทบหมดสติ ด้วยความกลัวถูกส่งไปซานฟรานซิสโก ช่อนเพรียหมค่างดังต้องนอนแหว่อยุ่ ดอกเคอร์แม็คไฟต์ได้จัดการนิตยาให้เป็นอย่างดี คาวิดสันได้นำเอาพระคัมภีร์มานั่งอ่านให้ฟังข้าง ๆ เคียง ชักชวนให้ล่อลวงอันวอนพระผู้เป็นเจ้า มิดทอมป์สันได้พยายามพูดจาอันวอนขอโทษคาวิดสันและขอร้องให้เขาส่งหลอดกลับไปซานฟรานซิสโกเลย และรับรองว่าจะกลับตัวประพฤติตนเป็นคนดี

เพราะถ้าฉันตั้งกลับไปก็หมายความว่าต้องเข้าตาราง ตาวิวัฒน์ก็พยายามเทศน์ให้ฟังให้
เห็นว่าควรจะยอมรับบาปกรรมตัวเป็นพดลต่อพระผู้เป็นเจ้า ดอกเตอร์แม่คไฟต์ก็ได้
ช่วยคัดค้านการที่จะตั้งคนที่ยอมรับผิดแต่ละจะกลับตัวเป็นคนดี อยู่แล้วฉันไปเข้าตาราง
แต่ตาวิวัฒน์ก็ยืนกรานไม่ยอม พยายามเทศน์ปลุกใจมิสท์ทอมป์สันให้เลื่อมใสในพระ
ผู้เป็นเจ้า จนนางใจอ่อนผ่อนตาม ฉะนั้นในขณะที่ตาวิวัฒน์สวดอธิษฐานวอนหรือเทศน์
อยู่ใกล้ๆ เท่านั้น ถ้าขาดตาวิวัฒน์อยู่ข้างๆ แล้วนางก็หมดกำลังใจ.

ตาวิวัฒน์จิตใจมั่นคงสนิทสามารถช่วยให้มิสท์ทอมป์สันกลับตัวกลับใจต่อพระผู้เป็น
เจ้าได้ ตาวิวัฒน์ได้มานะพยายามเข้าปลุกใจมิสท์ทอมป์สันอยู่จนดึกดื่น ทั้งกลาง
วันกลางคืนไม่ห่างได้ เมื่อกลับมาในห้องตอนดึกตาวิวัฒน์ก็สวดอธิษฐานวอนพระผู้เป็น
เจ้าอยู่จนเหนื่อยอ่อน นอนหลับสองสามชั่วโมงก็ถูกชนออกไปเดินตามชายหาด
ประพาศอย่างน้อยหลายวัน.

ในคืนวันก่อนที่เรือไปซานฟรานซิสโกจะออก ดอกเตอร์แม่คไฟต์ก็รู้สึกโง่
อกนอนหลับสบายแต่หัวค่ำ ในตอนเช้ามีด เจ้าของบ้านได้เข้ามาปลุกนำลงไปชายหาด
เห็นคนพนมมือขนมุ่งกันอยู่หมู่หนึ่ง ดอกเตอร์แม่คไฟต์ก็มองดูเห็นตาวิวัฒน์
นอนตาย ที่คอมมูรอมมิตเซ็ดจากหูลิงหู ในมือขวากำมัดโกนเล็ดแดงสด.

เมื่อดอกเตอร์แม่คไฟต์กลับมาบ้านในตอนเช้า เห็นมิสท์ทอมป์สันกำลังคุย
หัวเราะร่าเริงอยู่กับชาวเรือคนหนึ่ง ทำท่าไม่เจื่องหงอยเช่นเมื่อ ๒-๓ วันก่อน แต่งหน้า
ทาปากสีแดงฉูดฉาดแบบเดิม เสียงหัวเราะดังถก ทำท่าหยิ่งยะโสเช่นเดิม.

“อ้าว เธอทำอะไรอีกล่ะ” ดอกเตอร์แม่คไฟต์ แหวกทางเดินเข้าไปในห้อง
มิสท์ทอมป์สัน “หยุด อ้ายหีบเสียงบ้าๆ เสียงที่เถอะ” เขาพูดแล้วตรงเข้าไปตั้งจาน
เสียงออก.

“นี่, หมอ, มาทำกับฉันอย่างนี้ไม่ได้” มิสทอมป์สันว่า “เข้ามาในห้องฉัน
ทำไม”

“อะไรนะ นี่หมายความว่าอย่างไรกัน” ดอกเตอร์เม็คไฟล์ชักฉุน มิสทอมป์สัน
ยื่นตัวรวมเรียกกำลังใจ จีบปากแต่คงอาการเคียดแค้นเหยียดหยาม

“แก พวกผู้ชาย! พวกตลกปรก หมูตลกปรก แกมันก็เหมือนกันทั้งนั้น พวก
ผู้ชาย หมู—หมู”

ดอกเตอร์เม็คไฟล์ยืนคิดจริงจัง. เขาเข้าใจ.

(แม้ถ้าผู้คาไฟล์ทรงพระอภัยมณีเจ้าแข็ง ยังถนัดช้อนคุชฌงค์ของไฟ แล้ว
มนุษย์บุดูชนหรือจะพ้นไปได้)

ถ้าท่านชอบ “ววรรณคดี” ในภาษาไทย

เชิญท่านอ่าน STANDARD ในภาษาอังกฤษ

เพราะเป็นหนังสือรสเดียวกัน

อ่าน “ววรรณคดี” ทุกเดือน

อ่าน STANDARD ทุกวันเสาร์

บอกรับได้ที่ ๗๗ ถนนพระราม ๕ โทร. ๒๑๓๓๘

ในพระนคร

เดือนละ ๑๒ บาท ๖ เดือน ๖๐ บาท

ต่างจังหวัด

เดือนละ ๒๐ บาท ๖ เดือน ๑๐๐ บาท

ต่างประเทศ

ตกลงพิเศษกับผู้จัดการ

ครุฑจับนาค

ของ มณฑล

ภาพครุฑจับนาคเป็นภาพที่ชาวเรารู้จักกันอย่างดี ในศิลปการ เช่น บัน เขียน
แกะ ตัดก็ ดาษครุฑจับนาคนับเป็นลวดลายสำคัญแทบว่าจะขาดเสียมิได้ เพราะเป็น
ภาพที่จะประดิษฐ์ได้งดงามอย่างยิ่งตามกำลังความนึกฝันของศิลปิน ถึงกับเมื่อจะชม
ภาพปราสาทราชฐานวิมานมณเฑียร ก็ย่อมกล่าวถึงภาพนเศมอ เป็นต้นว่า

“ พางพันทฐานันดร ”	เป็นครุฑอัครุระผาย
กุ่มวาสุกรีกราย	ก็ชัยบแผยอบิน ”

และเมื่อจะกล่าวถึงครุฑก็มักจะพูดถึงนาคควบไปด้วย เช่น

“ พระยาครุฑยุดเหยียบนาคินทร ”	ก็ดวงนาคบาบินไปสุมพล ”
หรือ “ กางกรอุมโอบแก้ว ”	กาก
บักกะพ้อพาศรี	สูง
ฉวยฉาบคาบนาค	เป็นเหยื่อ
หางกระหวัดรัดหวด	ดูไม่รังเร้ง ”

ในวรรณคดีมีเรื่องราวกล่าวถึงพระยาครุฑมากแห่ง ทั้งในทางศาสนา
พราหมณ์ และ ในทางพุทธศาสนา ครุฑจับนาคทำไม? เราพอจะรู้จักกันว่าจับเอา
ไปกิน เพราะงู (นาค) เป็นอาหารของครุฑ ครุฑกับนาคมีชาติเวรต่อกันมาอย่างไรนั้น
มีตำนานเล่าว่า ครุฑและนาค ซึ่งมีชื่อเฉพาะว่า วาสุกรี เป็นบุตรของพระกัศยป-
ปราชชาติ แต่ต่างมารดา ครุฑเกิดแต่นางวินดา และวาสุกรีเกิดแต่นางกัทธุ คราว
หนึ่ง นางทั้งสองได้เถียงกันเรื่องชื่อของมาแห่งพระอาทิตย์ และพนันกันเป็นทาส นาง

วินตว่าดีชาว ส่วนนางก็ทว่าดีคำ นางก็ทว่าพระโดยให้ว่าผู้บุตรไปพันพิชท์มา
พระอาทิตย์ จึงเห็นว่าเป็นดีคำ นางวินตาก็ต้องตกเป็นทาส ครุฑขอไล่ตัวมารดา
นางวินตาดูและนาคเรียกเอาน้ำอมฤตเป็นค่าไถ่ ครุฑจึงไปเฝ้าพระวิษณุ ดำแดงเดช
ถวาย พระเป็นเจ้าพอพระฤทัยก็โปรดประทานพร ครุฑจึงทูลขอน้ำอมฤตไปไล่ตัว
มารดา และขอให้ได้อินนาคเป็นอาหาร พระวิษณุเป็นเจ้าก็โปรดประทานให้ นาคจึง
ตกเป็นอาหารของครุฑแต่นั้นมา

การจ้องเฝ้าระหว่างครุฑและนาคมีเรื่องต่อมาในภพสัตว์ต่างคร เป็นเรื่องที่
ยากขึ้นชราชนะเจ้าถวายพระนางว่าสัตว์ทศคาว่า เมื่อครุฑได้พรให้ได้กินนาคเช่นนั้น ก็
ดังไปรุกรานเหล่านาคถึงบาดาล ทำให้นาคล้มตายและได้รับความเดือดร้อนเป็นอันมาก
พระยาว่าผู้ก็ เห็นเช่นนั้น ก็มัจฉะดั่งเวรดังดาร์ไพร่พลยั้งนัก จึงจึงวอนขอมิให้ครุฑ
ลงไปบาดาล โดยจะจัดส่งนาคขึ้นมาเป็นอาหารวันละตัวทุกวัน ครุฑก็ยินยอม การ
ก็เป็นมาเช่นนั้นเป็นเวลายาวนาน จนกระทั่งวันหนึ่ง พระขมุควาหนะ ราชาแห่งวิทยาธร
ผู้ตั้งราชสมบัติมาประทับอยู่ ณ แดนภูเขามลย์ เสด็จไปประพาสป่าและเขา ได้ทอด
พระเนตรเห็นกองกระดูกนาคที่ครุฑกินมีปริมาณมากสูงเท่าภูเขา และทั้งได้ทรงเห็นนาค
หนุ่มคนหนึ่งกำลังขึ้นมาจากบาดาล เพื่อเป็นอาหารของครุฑตามเวรของตน มารดา
ของนาคนั้นคิดตามมาด้วย ร้องไห้คร่ำครวญด้วยความอาลัยรัก พระขมุควาหนะจึง
พระทัยดังดาร์ยั้งนัก ใครจะช่วยชีวิตนาคนั้น จึงขอตั้งพระกายเป็นอาหารครุฑแทน
นาคนั้นไม่ยอม แต่พระขมุควาหนะได้โอกาสขณะทีนาคและมารดาเข้าไปกระทำบูชา
ในเทวาลัย เสด็จไปรอ ณ แผ่นผาอันเป็นที่กำหนดหมาย พอได้เฝ้าครุฑก็มา เห็น
พระขมุควาหนะ ดำคัญว่าเป็นนาค ก็โอบเอามา แล้วร่อนลงทียอดเขาแห่งหนึ่ง จิก
ทิ้งลงเหนือกินเป็นอาหาร ครุฑเห็นเหยื่อของตนนิยมแย้ม ไม่มีกิริยาแสดงถึงความเจ็บปวด

หรือหวาดกลัวความตาย ก็แปลกใจว่าจะมีไฉนาค จึงถาม พอดีนาคนั้นเข้าไปในเทวาลัย
กลับออกมาไม่เห็น ชุมตวาทนะ และเห็นโลหิตหยดเป็นทางไปก็เข้าใจ จึงติดตามไป
ครั้นพ้นกรงห้าม และบอกว่า ตนเป็นนาคที่ถูกส่งมาเป็นเหยื่อของครุฑ ครุฑตัวนั้น
ในความผิด และบาป ก็เสียใจ พระชุมตวาทนะก็ตรัสสอน ให้ครุฑเลิกจองเวรกับ
นาคเป็นการแก้บาปแก้หนี้หลัง ครุฑทงกลับใจ เชื่อฟัง แล้วบินไปเพื่อเอาน้ำอมฤตมา
รักษาพระราช ราชวงสน พระนางเจ้าศรีเสด็จมา หลงนาคพยลงบนกายของพระ
ชุมตวาทนะ พระกายก็กลับคืนดังเดิม ทันใดครุฑก็กลับมาถึงเอาน้ำอมฤตมานำมาด้วย
พรมไปตามกองกระดูก นาคทั้งหลายที่ตายไปก็กลับฟื้นคืนชีวิต มีจำนวนเป็นอันมาก
เนื่องแน่นเต็มไปตามชายฝั่งทะเล วันเวียงนาคซึ่งสร้อยสร้อยเกียรติคุณแห่งพระ
ชุมตวาทนะราชา

เรื่องพระชุมตวาทนะ ในพุทธศักราชที่ ๓๓ พระเจ้าศรีธรรมวรมนะ
หรือ ศรีธรรมเทพไตรภพนิพนธ์ เป็นบพตนคร และทรงแปลงเรื่องให้เป็นเรื่องราว
พุทธคำสอน แสดงคุณแห่งความเมตตากรุณาต่อสัตว์ ในภavn้าแห่งพระราชนิพนธ์
ปริยทรรคิกา ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “นักประพันธ์จีนผู้ถือ
พระพุทธานุภาพ ชื่อฮเซ่ง, ผู้ใดไปอยู่ในภวศักราชหลายปี, เขียนข้อความปรากฏ
ว่า ได้จากประเทศจีนไปตั้งแต่ พ.ศ. ๓๒๓๔ ถึง ๓๒๓๗ ในจดหมายเหตุของฮเซ่ง
มีข้อความกล่าวไว้ว่า พระเจ้าศรีธรรมเทพนิพนธ์ ภาพเรื่องพระชุมตวาทนะโพธิ-
สัตว์ ซึ่งได้ยอมสละพระองค์แทนนาคตนหนึ่ง. ภาพนี้ได้จดเขาเครื่องดนตรี และ
เครื่องเป่า, พระองค์ได้โปรดให้ชนพวกหนึ่งเล่นเรื่องนี้ ประกอบด้วยการผ่อนรำทำท่า,
ซึ่งทำให้ผู้ดูจากเรื่องนั้นมากในยุคนั้น”

พ.ศ. ๒๔๗๔ มีหนังสือเล่มหนึ่งออกมาตั้งชื่อวรรณคดีพากย์ไทย มีชื่อเรื่องว่า

“ครุฑจับนาค ชัมมุตวาหนะ” พระยานนท์ เป็นผู้ถอดจากพากย์อังกฤษ ซึ่งเขียนเป็น Blank Verse มาเป็นกลอนแบบใหม่ คือกลอน ไม่มีสัมผัสสระเช่นเคยก่อน หนังสือเล่มนี้เน้นความสำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ นำเรื่องพุทธศาสนาทางมหายาน อันเป็นนาฏกรรมสำคัญมากำหนดนักอ่านชาวไทยประการหนึ่ง และได้เริ่มดองแบบประพันธ์ชนิดใหม่คือกลอนไม่มีสัมผัสสระแบบ Blank Verse มาเสนอแก่นักกลอนชาวเราอีกประการหนึ่งด้วย

การถอดเป็นพากย์ไทยของพระยานนท์ได้ทำโดยประณีตสุด และระมัดระวังให้ตรงกับต้นฉบับเป็นอย่างยิ่ง อันเป็นแบบอย่างอันดีในการถอดกลอนกวีภาษาต่างประเทศ ทั้งได้ความไพเราะ และอ่านแปลกหูตามแบบ Blank Verse ด้วย จึงขอคิดมาพอเป็นตัวอย่างบางตอน

Then came Garuda, and immediately

— — — ครั้นแล้วครุฑก็มา แฉกทันใด

The earth began to tremble at the wind

แผ่นดินเริ่มสั่นไหว ด้วยลม

Of his advancing wings, as though it shook

ปีกที่บินก้าวหน้า, เหมือนหนึ่งว่าสั่น

In wonder at the steadfast bravery

ด้วยความประหลาดใจ ในความกล้าหาญมั่นคง

Of the great - minded one. Then rose in haste

ของผู้ใจใหญ่. ชัมมุตวาหนะ

Jemutavahana, and filled with love

จึงรีบอุกชน, แดกอบด้วยความเมตตา

For loving things, mounted upon the rock

ปราณิน^๕ทง^๕หทัย, ^๕ชนไปอยู่บนคีตา

Of death, knowing the quaking earth foretold

มฤตยู, ^๕รู้ว่าแผ่นดินไหวบอก

The advent of Garuda, Then swooped down

การมาของพระยาครุฑ, ^๕ครน^๕แล้วไฟ^๕

The serpents enemy — the heavens grew dark

ของพิษขร^๕ก^๕โอบตง — ^๕สวรรค์มืดมน

At his dread shadow, and he bore away

ด้วยฉายาน้ำพร^๕น, ^๕และสู่บรรณ^๕ก^๕พา

Jemutavahana, while drops of blood

ชุ่มควา^๕หนะไป, ^๕โลหิตหยด

Flowed from the hero, and his jewelled crest

ไหลจากกายของวี^๕ระ, ^๕แฉ^๕จ^๕ทวาร^๕ค^๕ัน

Fell to the ground, Torn by Garuda's beak

ขาดค^๕ก^๕ยัง^๕พัน^๕ดิน ด้วยปากครุฑ^๕จ^๕ิก^๕ค^๕ัง

And flying to the topmost mountain peak,

เมื่อบินถึงจอม^๕คร^๕ ที่สูง^๕สุด^๕แล้ว

The king of birds began to eat his prey

พระยา^๕ภ^๕ษ^๕ก^๕เริ่มกิน^๕ภ^๕ษา^๕หา^๕ร

Then instantly there fell from heaven, a rain

ทันใด^๕นั้นฝน^๕บุ^๕ป^๕ผ^๕ก^๕ตก^๕ลง^๕มา

Of flowers, while Garuda at the sight

จากถักรรค, ครนพระยาครุฑเห็นตงน

Was filled with wonder, Soon this snake returned

ก็ประหลาดใจ, ไม่ช้าพิษานนก็กลับ

Fresh from Gokarna's shrine, and when he saw

จากโคกกรรณเทวดาย, แดเมื่อได้เห็น

The rock of death wet with the drops of blood,

คิถามรณะ เปียกเบอนหยดโลหิต

'Surely the mighty — minded one, (he thought)

(ก็คิดว่า) 'แน่แแต่ผู้มีใจกล้าแข็ง,

Has offered up his life to ransom mine.

ได้ตั้งชีพเชอเพื่อไถ้ชีวิตข้า.

Oh, whither has Garuda borne him hence?

เชอ, นักรุฑจะพาเชอไปทไไหนหนอ?

Ho. I will search for him, it may so chance

ดูข้าจะไปเพียหา, ถวยว่าเคราะห์ดี

That I may find him.' Following the track

ก็จะได้พบเชอ' พิษชรเดินตาม

Left by the drops of blood, the serpent went.

วิถซึ่งมหยดโลหิตเบอนเป็นรอย.

วรรณคดีรวว

ของ สุวิน

จะกล่าวถึงพระอภัยวิไลศรี เดินเป็นชายกาน้ำหน้าขึ้น เข้มหมายด้ายหาคา
เป็นมัน พบเขียนชนใครเผดอเชือกเขา เป็นเคราะห์ดีที่ไปโรม่าช่วย หาไม่ม้วยด้วย
ตะบองของอิเหนา ชื่นกัศยควบอาชาม้าเช็กเทา ไปดักเจ้ารวปัดดัดเวโร คราว
ผู้คุมกุมภกรรณพันมาปะ หาไม่พระนวดด้วยพลองของไหล ถึงกระนั้นกรรมชม
ชานไป ดังซึกดปไชยเมาเบ้ชอนเซมา บังเอิญพบเด้าบี่ที่ตักก ทำชักชักทักว่าใครไปไหน
หว่า เด้าบี่แค้นว่าคาญชานวจา ว่าตัวข้าจะไปเฝ้าเจ้ากรุงญวน จะกราบทูตถ้อย
กะทงแต่ทงศรี ว่ายุ่นนี้เข้าประชิดคิดเดฉวน จะจับเอาเจ้าชะไขไปใส่ตรวน ขอให้
ญวนรีบไปช่วยอำนวยชัย สิ้นสมุทรสุดชนมุดชลปรือ ผุดโตนคอบีโดหัวโนใหญ่ รับ
ชนฝั่งหงคต่ายูราไป หัสชัยหัวร่อช้อยงัน วิหยาสะกำร่ากริชเขมบิตเบียด ล้วนม้า
เฉียวว่าคตองตะบองสน ส้มิงพระรามควมวดนั้งปอดพัน ร้องเล็กกันเกิดหว่าอย่า
รบเลย เจ้าวันทองร้องคำอยู่ดำดาบ นางดาวทองเถียงสู้ไม่อยู่เลย รณจักรดัก
นั่งฟังเดบย อุแม่เอ๋ยการมคมเหตุโอใจ รามสู้รบหาโคเด่นไปเลย ใจจะเหี้ยเหี้ยถ่อเกิน
เดินไม่ไหว เมฆดาตอแก้ววับแวงใด รามสู้รบักษ์ใหญ่มีโยด เห็นเจ้ารวหัว
ถ่านท่านขุนช้าง เข้าเคียงข้างงม่งทำชื้อ รอยมเงินท่านลักขงในครงน จะให้คหัว
ใครไปรดใช้มา ท่านขุนช้างดีใจได้การแล้ว เจ้าพลายแก้วควเด็นยัดเกลียดหนักหนา
ค้อยแง้มเงาะเกาะไถให้เงินตรา ถ้างัวเจ้าแก้วได้เราให้ฟรี ประสันตามาไคยนิรมิต
ดับ รีเจ้าจับขุนช้างกลางวิถี รามสู้รบจิตใจไม่รอรี รับเหาะหนีหัวหน้าเกศคาไป นาง
โมราคราเป็นชื่อน้อย ค้อยไค้ห้อยไม้มาหาคาโบ แกเอนหงนง้องพิงคันโพ เบ็ด

นอโรบถนัสนไพร ชาตวันหันได้ไมยราพณ์ เจ้าคนคาบชยางบจนดับไหล พวกกอง
 ยี่ชวณศรีทนนชัย ไปตักโกเถรชวาคคูเมืองสุพรรณ ฝ่ายพิเภกหมอบผู้ฉลาด วันเถร
 ชวาคโกหายคลบคล้ายฝัน ว่าแรงจับเกศาถึงห้าพัน หัวใจสั่นเหียนรากอยากสุรา
 ไจรัสหรงนึ่งเคราหนวดเคราสั้น รักสุพรรณมาดเหมือนฝัน ฝ่ายเจ้าเงาะเคาะเทบ
 แบบรุมบา รจนาราวัยด้วยไม้พลอง หนุมานชาญสมรนอนไม่หลับ คิดจะจับขุน
 ท้องน้อยยอเขาของ พระรามห้ามถึงไพร่ใจจะนอง เย้ยอย่าปองทรพย์ท่านอายจันทาด
 ตะเภาแก้วตะเภาทองนึ่งร้องไห้ เจ้าไกรทองหายไปไม่กลับบ้าน รีบไปหาขงเบ้งเก่ง
 ในการ เข้านั่งฉวนฉิมยามครบสามคาบ ขงเบ้งจับยามแจ้งแถลงไข ว่าเจ้าไกรทอง
 ตรงลงไปหา เมื่อยอดธูชาตวันสมัญญา วิมาดาจามตาในถ้ำกาญจน์ ฝ่ายพระไชย
 สุรียานำสังเวช ไปชวนเปเรตวงราวพวกชาวบ้าน ค่ำรวดจับไปโรงพักติดคักดาน
 นิตกาลมาทันประกันไป จะกล่าวถึงกาทักขอบมีคู่ นางคนขี้ส่ายหาขายไม้ บังเอิญ
 เดินทางชนหลอวิชัย จริตได้ด้วยฉวยช้อยตายจริง นึกหากว่าศรีสุพรรณมาทันบอก จึงพัน
 หอกเจ้าพระยามหาพิงษ์ ทำวตาทิหัตถ์คิดแต่ปดถึง กะหมิงกฤษณ์ก็อพยพคักท้ายเรือ
 เจตบุตรวิ่งผวากหน้าไม้ กำเริบใจเก่งจริงจะยิงเสีย พระอภัยคุณาธิษฐานไม่เกิดถือ จะ
 ทำเนื้อเค็มต้มในไฉนเอง เจ้าคำวชโคมาโยยกัน วิรูปกษัตริย์ว่าถ้าข่มเหง เราก็กู้
 ชายชวดอดกเถร สักหมื่นเพลงเข้ามาสู่คังร่มมือ สดุดาครนอนไม่หลับกะด้นกะด้าย
 เห็นประกายวิบหวดกระเด็น มั่นตอยเวียนเพียรตรงตรงระดือ ร้องครางฮือกลุมหัวกอด
 มั่นกิน ฝ่ายระเด่นตันไคชอบไฟเผ นอนหาได้ทีเกาะเป่าเป่าปูนจัน แด้วมานั่งตั้งตมิง
 นครอินท เขาแผ่นดินหงส์ให้ชาติ ตมิงนครอินทยืนรับตั้ง คดานถอยหลังมาพัติน
 ชมนม ให้ตมิงพอเพียรกลเม็ด ทงเลาเบเคยอุยหุคระดูลาญ กับกอนอุจดังพิงดัง
 รวย รวมทงอายยอของคอดคอดทวาร เจ้าโมราดำนทกถเชียวชาญ พรหมณวิเชียร

ชำนาญการเวชมนต์ ครั้นจัดเสร็จทพเคตยกรเทอนหตา เฝียงให้ย้าฮวดสนนหาพน
 หน อ้ายย่องคอกขี้ดงดังดกตน จึงตางคนรับจรัตตามบัญชา รุดงเจจโจโดโปรหา
 เฝียง เอาอิฐเหวียงเขาททองร้องไห้อ่า อยามัวงโยนโปรประกันดา ไปหงส์กัณ
 เกิดเพื่อนอย่าเชื่อนเชะ จะกต่าดั่งมะกะโทโมโหมาก แด้นเมื่อยปากเถียงสู้เถียงจู
 แหย เพราะตั้งให้หนทุกกีนคึกแก เฝียงเขาแพ้แหวดวาดแทบขาดใจ หายพิโรธ
 โปรตปรานการตงก จะโกนจุพ้อตาหาเงินใหม่ ทศกัณฐ์นี้แนะหวารับคดาโคด
 เร่งตงไปหาเจ้ากรรมมพบาต ขอเบิกเอาเฒ่าฮวดคดก ตาซซกคนนมนต์จ่าน จม
 บี้ะเด่นเด่นโชนโชนทะยาน ทงแทบดานฮวดองไวเอาไวฮวด แล้วรับรดครัดตั้งเทวดท
 จับถึงหัดส่าหรีฟโจโด ไล่โองใหญ่เอาไปทงสังคะโปร พอพรหมณโตเข้ามาแจ้ง
 แถงความ ว่าบคนมคตโองอ้ายโม่งบ่า บินเข้ามารอบดักฝักมะขาม หน้ไปกินใน
 พงดงชะคราม เกดว่ากวอดตามมันกดับเคะเอาเกือบตาย ได้ทงฟั่งคั่งแคนข้างแถน
 แถบ เหม่อนเอาแหบนลอนหนวดปดใจหาย มันข้างนำอดสู้อย่าผู้ร้าย นครบาด
 ข้างไม่อายมันบ่างเถย รับตั้งเสด็จพระเสด็จเข้าในห้อย ประคองกตองเคะเกียงยามา
 เฝียง เฝียงครอกครอกคณชาวท้าวเสบย ฌนก็เลยคณพดณ ฮ้าว! ฝั้นไป.

ข้อ วังวรรณคดี ที่ "บางขุนพรหมบุคลิตอลด" (ร้านนิลลิตเก่าจุฬาลงกรณ
 มหาวิทยาลัย) ตรงข้ามโรงเรียนนายเลือน บางขุนพรหม จำหน่ายหนังสือต่างประ
 เทศ เครื่องเขียนและแบบเรียนทุกชั้น รับสั่งหนังสือต่างประเทศทุกชนิด

บางขุนพรหมบุคลิตอลด

การดูคร่ำล่าหญิง

เจือ สตะเวทิน

จากตลาดนัดกรายหมายกตบ้าน

ดาวน้อยค่อยเดินเพ็ดถึงแดน

เชือกใจได้ประดังพบตามหนุ่ม

จ้ออาวูจ้องเงาจะฆ่าฟัน

เรื่องเช่นหม่มในชนบท

เขียนให้ดูม้อยที่ไม่ไกล

การดูคร่ำล่าหญิงดังซัว

ตกเป็นทาสคณหาตาพร้าพร้า

ทางบ้านเมืองเครื่องมือนั้นมีดอก

ก็ยากที่จะกำหราบปราบให้วาย

ดังสาวหญิงถูกเขาทำร้ายยับ

จะไม่รับอย่างไรได้เสียตัว

ผู้เจริญทั้งหลาย, ท่านอายุไหม?

ก็ดชกรรมยังไม่จับใจคน

แต่รักคานอยู่บนบ้านนาเห็นย้อยเด่น

ที่เป็ดยวเด่นดับคาข้างบ้านพด้น

เขากดุมรุมด้อมนางเข้ากางกั้น

แล้วถลันเข้าคร่ำพานางไป

ฉันตัดใจจริงนิ่งไม่ไหว

คอกในเพชรมุมเกรียวกราว

เหมือนคนป่าดึกดำนรพณ์หมายสาว

เขาก้าวร้าวทรหดหมดยางอาย

ระบอบอกกำหนดเป็นกฎหมาย

มีหลายรายเรียงได้เขาไม่กลัว

ต้องฝืนรับเขาเขาไว้เป็นผัว

จะดีชั่วอย่างไรก็จำทน

การศึกษายังไม่ใคร่จะได้ผล

อารยธรรมยังไม่ดลชนบทเลย!

ร้อยกรองไทย กับ “กลอนเปล่า”

สีกสวัสดิ์

ระหว่างนมคำประพันธ์ชนิดหนึ่งเริ่มปรากฏขึ้นในวงการประพันธ์ไทย เรียกกันว่า “กลอนเปล่า” โดยอนุโตมเจ้ากับในคำประพันธ์ประเภท Blank Verse ของอังกฤษ. ว่าที่จริง ถ้าจะแปลคำ Blank Verse ว่า “กลอนเปล่า” แล้ว ก็ไม่น่าจะตรงกันนัก เพราะคำว่า “กลอน” ในความนิยมของไทย ย่อมไม่ใช่ Verse ของฝรั่ง “กลอน” เป็นคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีทั้งสัมผัสนอกสัมผัสในสอดคล้องของสัมผัสกันแน่นสนิทประดุจดังกลอน เป็นคำประพันธ์ที่เกิดขึ้นจากนิสัยของคนไทยจริงๆ เพราะแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว คนไทยชอบพูดสัมผัสคล้องจองติดปาก.

มีอยู่บ้าง ที่เราเคยใช้คำว่า “กลอน” ไปกับคำประพันธ์แขนงอื่นๆ เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงพระราชนิพนธ์ “นิทราชาคริต” ปรากฏในตอนคำนำว่า “จึงคัดจตุรคำ ทำเป็นกลอนดิลิต” แต่คำว่า “กลอนดิลิต” นี้ “กลอน” ก็มาประกอบคำว่า “ดิลิต” ให้มีความหมายกว้างขวางว่า ดิลิตที่มีสัมผัสสอดคล้องแน่นเสมียนดังกลอน คำว่า “กลอน” โดยฉะเพาะนั้นหามีความหมายไปถึงคำประพันธ์แขนงอื่นๆ ไม่ โบราณมีคำๆ หนึ่งที่ใช้เรียกรวมคำประพันธ์ประเภท กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ไว้ทั้งหมด คำนั้นคือคำว่า “กานท์” ใช้กันอยู่ในวรรณคดีหลายฉบับ เช่นที่ปรากฏในโคลงยกนพาว์ ว่า “สารด้ายามภาคพร้อง กลกานท์ นฤฯ” คือ ค่ำมาดาสวรรค์ ช่อช้อย” เป็นต้น.

ส่วน Verse ของฝรั่งนั้นมีความหมายกว้างขวาง รวมคำประพันธ์ชนิดร้อยกรองของฝรั่งไว้ทั้งหมด ซึ่งควรจะตรงกับคำว่า “กานท์” ที่ยกไว้แล้วหรือคำว่า

“กาพย์” ของต้นลัทธิ ที่มีความหมายรวมร้อยกรองไว้ทุกประเภท ฉะนั้น ถ้าเราจะแปลคำว่า Verse แล้ว ก็ควรจะแปลรวมเสียว่า “กาพย์กลอน” หรือ “ร้อยกรอง” ให้เป็นคู่กับคำว่า Prose ซึ่งเรานิยมแปลกันว่า “ร้อยแก้ว”

Blank Verse คือ ร้อยกรองที่วางสัมผัส แต่ไม่ใช่จะปราศจากกฎข้อบังคับ เพราะฉะนั้น ร้อยกรอง หรือ Verse ด้วยย่อมพิสดารกว่าร้อยแก้วหรือ Prose โดยต้องมีข้อบังคับบัญญัติเป็น “ฉันทลักษณ์” ไว้เสมอ จะเป็นจังหวะหนักเบา เสียงสูงต่ำ หรือสัมผัสก็ตาม เพื่อความไพเราะรื่นหู ถัดมาอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดปีติเมตตาตามความคิดคำนึงอันวิจิตรของกวี ฉันทลักษณ์ดังกล่าวจะเป็นแบบให้กวีรุ่นหลังๆ พึงยึดถือไว้เจริญรอยตาม หรือดัดแปลงให้ดีขึ้นต่อไป ไม่มี Verse ใดในโลกจะละเว้นแบบแผนข้อบังคับเสียได้ เพราะถ้าไม่วางแบบแผนข้อบังคับไว้แล้ว กวีรุ่นหลังใครจะเขียนตามอย่างก็เขียนไม่ถูก หรือคิดผู้เริ่มเขียนนั้นเองจะเขียนใหม่ก็ไม่มีจะจับหลักเกณฑ์อะไรดูเหมือนกัน นอกจากจะปล่อยให้ปากกาพาไปตามเรื่องตามราว.

ฉันทลักษณ์ Blank Verse ของอังกฤษนั้น ไม่มีสัมผัสดังกล่าวดังกล่าวแล้ว แต่กำหนดให้มีฉันทลักษณ์ (Metre) บังคับจังหวะเสียง (Rhythm) รักษาความไพเราะไว้ในตัว กำหนดให้แต่งบาท (บรรทัด) ละ ๑๐ พยางค์ (Decasyllables) ในบาทหนึ่งๆ มีบังคับเสียงเบา (short, unaccented) และเสียงหนัก (Long, accented) คล้ายๆ กับฉันทลักษณ์ที่กันเป็นคู่ๆ รวมเป็น ๕ คู่ (Iambic Pentametre) ในการประพันธ์ภาษาใดมีคำเกินพยางค์เข้ามาบ้าง ก็ให้ผู้นิพนธ์อ่านรวบพยางค์ให้ได้ ๕ คู่ไว้เสมอ กวีบางท่านรักคำมากกว่าพยางค์ ถึงกับยอมเสียพยางค์เพื่อถนอมคำไว้ เช่นเดียวกับ กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส หรือ พระมหาราชาครูโหราธิบดี ไม่เคร่งครัดในการแต่งฉันทลักษณ์ ชอบถนอมรสของคำไว้ เช่นนั้นกวี การเขียน Blank Verse

จะเขียนยาวต่อกันไปก็บาท มากน้อยเท่าไรก็ได้ ไม่จำกัด.

Blank Verse เริ่มเกิดขึ้นในประเทศอิตาลี ราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ ในภาษาอิตาเลียนเรียกว่า "Versi Sciolti" ถ้าเหตุที่ดาร์ประพันธ์ Blank Verse กันขึ้น ก็เพื่อกันจะได้มีโอกาสเขียนกาพย์ กถอนยาว ๆ ได้สะดวกง่ายดายโดยไม่ต้องพะวงสัมผัสดี กาพย์กถอนเรื่องแรกที่ประพันธ์เป็น Blank Verse โดยสมบูรณ์ คือ บทกาพย์สดใจเรื่อง Sophonisba ของทริสดีโน (G.G. Trissino ค.ศ. ๑๔๗๘-๑๕๕๐) ครั้นมาระหว่างที่คิดปะในทางกาพย์กถอนของอิตาลีดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) และ เซอร์โทมัส ไวแอตต์ (Sir Thomas Wyatt ค.ศ. ๑๕๐๓-๑๕๔๒) ได้นำ Sonnet ของ เปตราค มาแพร่หลายในอังกฤษ นั้น เฮนรี โฮเวิร์ด เอิร์ลแห่งเซอร์เรย์ (Henry Howard, Earl of Surrey ค.ศ. ๑๕๓๗-๑๕๔๗) ก็ได้เริ่มแปลเรื่อง Aeneid ออกเป็น Blank Verse อังกฤษเป็นคนแรก เซอร์เรย์ จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้นำ Blank Verse เข้ามาสู่วรรณคดีอังกฤษ ในตอนนั้น ต่อมาใน ค.ศ. ๑๕๖๒ แซควิลล์ (Sackville) และ นอร์ทตัน (Norton) ก็แต่งอังกฤษกวีจาดองเรื่อง Gorboduc จากนิยายของ (Seneca) กวีละตินออกเป็นบทละครสดใจของอังกฤษเรื่องแรก โดยประพันธ์เป็น Blank Verse และใน ค.ศ. ๑๕๘๘ คริสโตเฟอร์ มาร์โลว์ (Christopher Marlowe ค.ศ. ๑๕๖๔-๑๕๙๓) ก็ได้ประพันธ์บทละครอังกฤษด้าเร่เป็น Blank Verse อันงดงาม มาร์โลว์เป็นผู้ที่อังกฤษคนแรกที่วางรูปแบบ Blank Verse ขึ้นเป็นระเบียบแบบแผนอันดีได้ และการปรับปรุง Blank Verse ของมาร์โลว์เอง ที่เป็นแบบดกทอดไปถึงเชกสเปียร์ อีกต่อหนึ่ง

วิลเลียม เชกสเปียร์ ได้ปรับปรุง Blank Verse ให้ดีขึ้นอย่างสมบูรณ์

และได้เพิ่มสัมผัสวรรคคู่ (Rhyming Couplet) ดังทำยได้แทบทุกตอนที่เปลี่ยนบท เพื่อเป็นสัญญาณให้ผู้แต่ง และผู้ทราบบทใหม่หรือฉากใหม่แล้ว นอกจากเซกซ์เบียร์ บรรดาบทของกฤษทาบเขียน Blank Verse ก็ยังมีอีกมาก เช่น มืดคน, เวคตเงอว, คอเดอริดจ, เซด, คทส์ เทนนิสัน, และ ดวินเบอร์น นั้นเป็นต้น แต่ Blank Verse เป็นคำประพันธ์ที่ไม่ไพเราะเพราะขาดสัมผัสดังกล่าวมาแล้ว การทกข้อเอก เช่น เซกซ์เบียร์ หรือ มืดคน มีข้อเสียในการประพันธ์เพราะสามารถระว้งจังหวะเสียง (Rhythm) ได้ได้ดี ประหนึ่งเสียงดนตรีอันกังวานสะท้าน (Solemn Music) ทั้งคำและความในที่ทุกแห่งก็ได้เลือกเพื่อบรรยายให้มั่งคั่งอารมณ์อย่างมหาศาล (Majestic Expression) จริงๆ กวที่ยังไม่ถึงขั้น เซกซ์เบียร์ หรือ มืดคน จึงยากจะเขียนได้พร่งเพราะ เทนนิสัน กวข้อเอกเขียน Blank Verse ยังไม่ได้ผลเป็นที่ตรึงใจคน.

จะขอยก Blank Verse ของเซกซ์เบียร์ ในตอนที่สัมผัสวรรคคู่ (Rhyming Couplet) จากเรื่องโรเมโอ แดะ จูเลียต และอัญเชิญพระราชินีพันซ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงแปลถ่ายทอดไว้ในลักษณะกาพย์ยานี มาปรากฏเป็นตัวอย่างไว้ ณ ทน

Jul. 'Tis almost morning; I would have thee gone:

And yet no further than a wanton's bird;

Who lets it hop a little from her hand,

Like a poor prisoner in his twisted gyves,

And with a silk thread plucks it back again,

So loving — Jealous of his liberty.

Rom. I would I were thy bird.

Jul. Sweet, so would I:

Yet I should kill thee with much cherishing.

Good night, good night! parting is such sweet sorrow,
That I shall say good night till it be morrow. [Exit above.

Rom. Sleep dwell upon thine eyes, peace in thy breast!

Would I were sleep and peace, so sweet to rest!

Hence will I to my ghostly father's call,

His help to crave, and my dear hop to tell [Exit.

จูเลียต จวนรุ่งอรุณ ; น้องต้องขอให้ไป,
แต่ไม่อยากให้ไกล กว้านกเพียงของนาร์,
ซึ่งปล่อยให้โดดไปจากหัตถ์ เพียงสักแค่นั้น,
เหมือนหนึ่งนกโศกมั่งงัดไซ้ครวณพันนา,
แต่ด้วยสายไหม บิดคึงตัวนกนั้นกลับมา,
เพราะรักและห่วงสา เสร้ภาพ แห่งนกนั้น.

โรเมโอ พี่ใครเป็นนักรบของหัตถ์.

จูเลียต น้องจะชอบครั้น :

แต่อาจฆ่าพี่ได้ เพราะพนอนเกินไป.
ดาก่อน, ดาก่อน! อ้า, การดำนักรบขึ้นใจ,
จนวน้องอยากใคร ว่าดาจนุชาต่าง.

[เข้าโรง.]

โรเมโอ นิตราตุนेत्रน้อง, แด่ต้นคิษฐ์ทรงนาง!

อยากเป็นทั้งดั่งอย่าง, จะได้ยู่วิเศษสถาน!

จำเราจะไปยังภูเข้แห่งท่านอาจารย์,

เพื่อขออุปการะ, อ้อ แด่ลงซึ่งชาวด. [เข้าโรง.]

Blank Verse มีลักษณะความเป็นมาดังกล่าวนี้ รวมความว่า แม้ Blank Verse จะว่างสัมผัส แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะว่างกฎเกณฑ์อันเป็นต้นทลักษณะลงด้วยประการใด ต้นทลักษณะของ Blank Verse ดังคณอยู่ที่คณ (Metre) เช่นเดียวกับคำฉันทของบาลีและสันสกฤต ซึ่งว่างสัมผัสเหมือนกัน แต่ดังคณอยู่ด้วย ๓ หุค, ซึ่งจำแนกออกเป็นคณฉันท คล้ายคลึงกับ คณ (Metre) ของอังกฤษ ดังที่ทราบกันอยู่แล้วโดยทั่วไป.

การทร้อยกรองของฝรั่งหรืออินเดีย เป็นร้อยกรองที่พ่วงดเว้นสัมผัสใดนที่เพราะภาษาฝรั่ง และภาษาอินเดีย เป็นภาษาในตระกูลที่มีวจิตคัมปัจจัย (Inflectional) คำทุก ๆ คำย่อมแปลงให้มี ๓ หุค, หรือเสียงเบาหนัก เป็นจังหวะเสียงพ่วงร่นหูได้ในตัว ส่วนภาษาไทยนั้น เป็นภาษาในตระกูลคำโดด (Monosyllabic) แปลงออกไปแต่จะคำก็มักเป็นเสียงพยางค์เดียว จะหา ๓ หุค, อันใดมาช่วยได้ยาก ฉะนั้น ร้อยกรองของไทยจะให้ไพเราะจึงจำเป็นต้องพ่วงสัมผัส จะว่างสัมผัสไม่ได้เป็นอันขาด ความเป็นไปในทางภาษายังคับให้ภาพยักตอนไทยต้องมีสัมผัสต้นตกซึ่งสืบมาจนเป็นนิสัย ภาพยและฉันท ซึ่งไทยได้แบบฉบับมาจากอินเดีย กว่ไทยยังคงเพิ่มสัมผัสดังไปเพื่อความไพเราะ ยิ่งสัมผัสได้มากเท่าไร ยิ่งนับว่าไพเราะมากจนเท่านั้น ดังตัวอย่างภาพยยานท์ไม่รู้จักตาย ของ เจ้าฟ้ากุ้ง —

แสนแจ๋ แสงอน ด่อนเจอน มักกลาย หมายเกดอน เหมือนกล่าว
 ด้อวอน หล่อนแฉ่ว แฉ่ววาว รัชาว ราช้อง รัชังคารน "

หรือ กตบทกบเค้นดัดกเพ็ชร —

"เจ็บเรียมท่าง จางรักให้ ใจเรียมทวน
 แรมไถดหน้า ราไถดนาง ร้างกลืนนวด
 ตะเคย เถยทควร ถวนทเค้น
 ไม่ควรทั้ง มิ่งขาดทาง หมางข้อทุกข
 ข้อนอกสอง ข้องไอ้สุข ขุกไอ้แค้น " คังน.

โดยปกติร้อยกรองของไทยเป็นศิลปะอันสูง จำต้องใช้ความรู้ความประณีตในการ
 ประพันธ์ รักษาสัมผัสไว้ได้เสมอ จะกลับไปยึดความสะดุดง่ายตาย ถือเอาร้อยกรอง
 ว่าสัมผัสดีมาเป็นสมบัติของชาติไทยนั้นอย่างไรได้ เพราะหลักเกณฑ์ในทางภาษา
 ระหว่างภาษาไทยและภาษาฝรั่งก็แตกต่างกันไปคนละทาง ดังที่เห็นอยู่แต่บัดนี้

กาพย์กลอนนั้นเป็นเรื่องใหญ่ ไม่ใช่จะบัญญัติแล้วเขียนกันขนง่ายๆ เพราะ
 นอกจากจะบัญญัติกันตลอดจนบังคับสัมผัสหรือหลุ่ครไ้แล้ว ก็ยังจะต้องใช้
 ศิลปะในการประพันธ์อีกมากมายหลายประการนัก ที่จะยังผลให้กาพย์กลอนไพเราะ
 ดั่งงาม สมบูรณ์ด้วยรสกวี (Poetic Spirit) ถึงขั้นกวีนิพนธ์ (Poetry) บัวโด
 (Boileau) กวีฝรั่งก็ได้เขียน Art Poétique อธิบายไว้ถึงเขบความได้ว่า "กาพย์
 กลอนใด ๆ ก็ตาม แม้จะเรียงคำเข้าจนตลอดจนได้ถูกต้องแล้ว แต่ขาดรสกวี ก็
 หมายเป็นกวีนิพนธ์ไม่" ฉะนั้น ศิลปะในการประพันธ์กาพย์กลอนจึงเป็นเรื่องใหญ่ ที่
 จะต้องพูดกันอีกต่างหากจากเรื่องน.

เมฆทต

ของ รัตน์แก้ว กาติศาสตร์

ส. ณ อยุธา

(ต่อจากฉบับกันยายน)

เอื่อยเอื่อยมารุดอ้อม

เนืองยงหัดถวิลหคจว

คือเหล่าชดทะ^๑ จง

บินดัดบัสด่างร้อง

กระเรียน โกลน^๒น้ำค้าง

เรียวรีนรายเรียงแถว

เคารพเมฆโดยกมด

ครรภณกาล^๓ แด้ว^๔ข้า

ข้าแต่ ศรีธัญ^๕ผู้

ยามบทจรฤาไคร

เฝ้าองค์ พ่อฮ่า

ชานาข้าง

จิตต์ท่า พิรุณเฮ

ร้ายเลื่อง

ยามยด ท่านแด

ท้องฟ้า

หมายมั่น

อิมใจ

เบี่ยมพลา - นุภาพเขย

กิดได้

๑. ชดทะ จำพวกนกกระเหว่าลาบ ว่ากินแต่น้ำฝนเท่านั้น ชาวฮินดูโบราณเชื่อว่า เลี้ยงนก
ร้องข้างขวาเป็นมงคล ยกเว้นจำพวกนก ชดทะ นกขิง และนกผู้อื่น ๒. บ้างชนิด รวมทั้งเลื่องผา
ด้วย ซึ่งกล่าวว่า ถ้าตามไปทางซ้ายมือของบุคคลใด แล้วร้องอย่างร่ำเรว นกกลั่นจะประสพ
โชคลี้

๒. ครรภณกาล ฤดูผสมพันธุ์ของสัตว์ ฤดูฝนเป็นคราวผสมพันธุ์ของนกกระเรียน ฉะนั้น
เมื่อเห็นก่อนเมฆ นกกระเรียนจึงจิตใจพากันร้องกึกก้อง ก็จึงว่า เป็นการแสดงการระแคะเมฆ

๓. ศรีธัญ เมฆ จากศรีธ = ซึ่งปกบ้อง เป็นที่พักอาศัย

ท่านจักพบนิษฐา^๑

นั่งบนโหล^๒

หุ่ยนางผู้พลัด

ค้อมกาถกรอน

ความหวังดั่งไข^๓พัว

จึงประคองน้องพัน

ราชหงส์^๔ดัดบท่านครน

พีกตรึงเพราะพิรุณคณ

เลี้ยงฟ้าปลุกภูวดต

หงส์จักพองฟ้าให้

ต่างโยยบินร่นเร้า

จนจบไถดาส์เหม

ถาปาส์ระนาม

เสด็จโรชชันแจ้ว

ขอเชิญ วาริต^๖เต้า

แด่นัด^๕ชัย ชื่อนอ

ผู้สมร

พราภมว

จากคณ

พนชจิต

พระกาพ

คำรณ กระหม่นชา

คืบใกล้

เห็ดคณ^๕ ดอกแย

อิมเขม

ดอยตาม ท่านนา

วิคณน

มานัส^๕

แจ่มหุ

ตามถม เกิดพ้อ

๑. น้องสาวของเมฆ (คือ เมฆของยักษ์คณ) เป็นคำกล่าวเรียกที่แสดงความสนิทสนมของชาวอินเดีย

๒. อาสาพันธะ คือไขแมลงมุมหรือ ไขเข้ ถูเปรียบความหวังเป็นไขสำหรับผูกต่อชีวิตเหมือนไขแมลงมุมย่อมเป็นความหวังของแมลงมุม.

๓. ราชหงส์ ห่านขาว ปากและเท้าสีแดง จำพวก flamingo

๔. ชาวอินเดียเชื่อกันว่าที่เห็ดมีกลิ่นในต้นฤดูฝนนั้น เป็นเพราะอำนาจของเสียงฟ้า

๕. มานัส ทะเลสาบอยู่ที่เขาไถลาส ซึ่งเป็นชื่อเขาในนิยาย (myth) ของฮินดู แต่ชื่อไถลาสนี้ใช้เรียกหิมพานต์นานไปกับหิมพานต์ ทะเลสาบมานัส อยู่ระหว่างสองทิวเขานี้ เป็นที่ราบปลอดภัย อุดมด้วยอาหารสำหรับสัตว์ ราชหงส์บินไปเขาไถลาส เพื่อกินใบบัวอ่อนในต้นฤดูฝน

๖. วาริต น้ำให้คือ เมฆ

หลังจากกอดจูบ

คอรามศิริพนม

เพราะบาทพระเจ้า^๑นั้น

คราวหน้าคำรบเข้า

ท่านกตมคณคชราม

ยามฝนจากจำพัตต์

อัสสั^๒หลัง แดงวัด

จงเมตตาจิตตเออ

คนุจักพรรณนาแนว

เชิญพ่อพักตามโสด

หากว่าเหนื่อยร้อนไว้

ผิวระวีแผดพางเพียง

พาพ่อชูป^๓เพราะแดง

จงแหวะเสฟสายชด

แหวะสัคขาน้อย

เพอนเคด้า

มนุษย์นบ นอบนอ

เหี้ยมบรอย

เขตคพรรษ - กาดเฮย

คณ

พรากรมิต^๒ อักโ

หัดกดา

เอียงไศตร หน้อยพ่อ

มรรคไ

เขาหวาง ทางเทญ

เรียวแรง

เพติงรณ พ็อถา

สาตกด้า

เคิมแต่ง ร้างพ่อ

ตั้งด้า

๑. รบเจ้า พระรามจันทร์แห่ง รุ่งส

๒. คือเขารามศิริ ซึ่งชกษณ์ถูกเนรเทศมาอยู่ ฤดูฝนคราวหนึ่ง ๆ นั้นมีเมฆคลุมโอบรอบเขา
เสมอ จึงเปรียบเมฆเป็นเพื่อนรักกับภูเขาน

๓. อาการที่เมฆหลังน้ำฝนเปรียบเหมือนกับร้องไห้ลาภูเขา เพราะเมื่อเมฆหลังน้ำฝนจน
หมดฤดูกาลแล้วก็จากไป

๔. เมื่อเมฆถูกแสงอาทิตย์แผดเผา ก็ทำให้กลุ่มก้อนเล็กกลงไป

มคอ

กวัดก

ของ ว.ณ ประมวลุมารค

"Poets are born, not made"

เพราะฉะนั้น กอจึงมียศด้วยกษัตริย์ชาติ ทุกภาษา ที่เจริญแล้ว กอไม่จำ
เป็นจะต้องเป็นคนชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเฉพาะ กอเป็นคนทุกชนิด กอที่เป็นพระมหากษัตริย์
กษัตริย์กษัตริย์ กอที่เป็นสมณกษัตริย์ เป็นเจ้านายกษัตริย์ เป็นทาสกษัตริย์ เป็นข้าราชการกษัตริย์
เป็นทหารตายในสงคราม เป็นนกทองเทยว เป็นชาวเรือ เป็นยาจกกษัตริย์ กอจะกระโดด
กอจะคุก กอจะเมา กอนกเงง กอนกัณฐกษัตริย์ กอตาบอด กอหนวดยาว กอแก่ กอ
หนุ่มสวย กอลำด่วย กอสวย กอ ๑๓๑ ในที่สุดก็เป็นกอของกอ คือ Edmund
Spenser เป็นคนกษัตริย์ แต่ยังมีกออีกประเภทหนึ่งที่ไม่ใคร่พบ คือกอเด็ก

ไม่ต้องใครอื่นไกล น. ม. ต. เป็นกวีมาตั้งแต่เด็ก ท่านเขียนโคลงบทแรก
ดเหมือนชันษายังไม่ถึง ๖ ขวบ ท่านเคยเล่าให้ฟังว่าท่านทรงหนังสือแตกมาแต่เยาว์
แต่ท่านเป็นเด็กที่ขยันมาก พยายามเขียนโคลงกลอนไว้กวดห้อยให้พระทัย เขาหนังสือ
ถวายเล่มหนึ่ง วันหนึ่งหนังสือที่เขาถวายมีหน้าปกเป็นรูปเสื้อสีดั่งสีโค ท่านเห็นดังนั้น
ท่านก็หยิบแบ่งทพเพียงเขียนวงกลมนามาเขียนโคลงไว้ที่หน้า ใจความว่าเสื้อกาดสี
กับดั่งสี ใครทนอะไรจะชนะจะแพ้ ญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งเห็นเขาก็กลุมมาอ่านดู เห็นเป็น
โคลงแต่งดีพอใช้ ก็อุ้มท่านออกจากวงกลมน และท่านายว่าโคชนจะเป็นกวี ท่านโคชน
ก็เป็นกวีจริงๆ ท่านเป็นกวีมาแต่เด็ก แต่ไม่มีใครเรียกท่านว่ากวีเด็ก

เรื่องที่จะนำมาเล่าถึงกนพวง เป็นเรื่องของกวีเด็กแท้ ๆ คือเป็นกวีมาตั้งแต่
เด็ก ยังไม่ทันได้มาตายเสียก่อน ถ้าไม่ตายก็ไม่ได้เป็นกวีเด็กและอาจเป็นกวีผู้ใหญ่

มีข้อแย้งไม่แพ้ เซติซาเบทเบรานัง เอมอนด์บรอนเต โรเซตต หรือซฟโฟก็เบนได

กวีเด็กผู้หญิงชื่อ มาจรี เฟลมมิง (Majorie Fleming) เป็นเด็กที่เซอรอด-
เคอร์ธักอดครกมาก ตักอดคพูดเต็มอวว่า การที่มาจรีตายลงแต่เด็กของกฤษชาติ
กวีเอกเดี่ยวคนหนึ่ง

นักเขียนคนหนึ่งที่มาจรีแต่ง คัดมาลงไว้ทั้งบท เพราะถ้าจะแปลก็จะไม่
เป็นกวีเด็กเขียน

Sonnet to a Monkey.

O lively, o most charming pug,
Thy graceful air, and heavenly mug;
The beauties of his mind do shine
And every bit is shaped and fine.
Your teeth are whiter than the snow,
You're a great buck, you're a great beau;
Your eyes are of so nice a shape,
More like a christain's than on ape;
Your cheek is like the rose's blume,
Your hair is like the raven's plume;
Your nose's cast is of the Roman,
He is a very pretty woman.
I could not get a rhyme for Roman,
So was obliged to call him woman,

มาจรีเขียนซ่อนเนทบทนต์แต่อายุ ๗ ขวบ นอกจากบทนยังเขียน Ephibol
 ออกบทหนึ่งยาวกว่าซ่อนเนทบทนต์ คำว่า Ephibol นั้น จนบัดนี้ยังไม่มีใครรู้ว่าอะไร
 แน่เป็นศัพท์ทกกวเด็กคดขุ่น ไม่มีในพจนานุกรมไหนทั้งต้นแต่ผู้คดก็ไม่ได้อธิบายว่าเป็น
 อะไร จึงไม่มีใครรู้จนบัดนี้

มาจรีเกิดเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๓ ตายเมื่อ ค.ศ. ๑๘๓๓ คำนวณอายุได้ ๓๐ ปี กวี
 เด็กผู้ไม่ค่อยมีใครรู้จัก แต่กระนั้นถ้าท่านไปเมืองอังกฤษ ดังเกิดตพพภณท์ใน
 เมืองลอนดอน จะเห็นรูปเด็กหญิงตัวเด็ก หน้าตาด้วย ผมหยิก นงบนฟางขาว มีเบค
 หมู หมา แมว อยู่รอบๆ ได้รูปเขียนว่า “มาจรี เฟตมิง กวีเด็กของอังกฤษ”

ท่านผู้อ่านใจหนึ่งคือ “ววงวรรณคดี” จะหาหนังสือในคลังของเคียวกันนั้นอ่านได้

อีกฉบับหนึ่ง คือ:—

เอ ก ข น

นิตยสาร รายสัปดาห์ ออกทุกวันเสาร์

ประมวลข่าว ● วิชยาการ ● บันเทิง

เพียงในรอบเดือน ตุลาคม นี้, ท่านจะได้อ่านบทความที่เต็มไปด้วยสารคดี
 ประโยชน์ที่ยังไม่เคยตีพิมพ์ ของ สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ, เสฐียร
 โกเศศ, ศิวะ ศรียานนท์, ม.ร.ว. สุนนชาติ สวัสดิ์กุล, ชนิด อยู่โพธิ์,
 สมักร บุราวาส, ทรง สาลิตุล, และ พลเมืองดี นวนิยายขนาดยาวใหม่เยี่ยม
 ของ “ดอกไม้สด” ซึ่งมาร่วมงานอยู่ด้วยโดยใกล้ชิด

พระพุทธศาสนา กับ ปรัชญาตะวันตก

ปาหุณ

“เอพิสโตโก” เชิญมาชม หรือ เชิญมาพิสูจน์ เป็นคำๆ หนึ่งซึ่งเราใช้
สรรเสริญพระธรรมของพระพุทธเจ้า และเป็นที่ยอมรับกันว่า คำสรรเสริญจริงเพียง
ใด เพราะการค้นคว้าใหม่ๆ ในทางวิทยาศาสตร์ก็ดี ธรรมวิทยาก็ดี มิได้พบข้อหนึ่ง
ข้อใดที่จะขัดแย้งกับพระธรรมของพระพุทธเจ้าเลย

แต่บางทีจะยังไม่เป็นที่ทราบกันดีว่า ในจำนวนปราชญ์ที่มีชื่อเสียงใน
ศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ แห่งคริสต์ศักราช ซึ่งเป็นเวลาที่ปรัชญากำลังรุ่งเรือง มีปราชญ์
เยอรมันคนหนึ่ง ได้แสดงความเห็น ซึ่งข้อไขความตรงกับหลักของพระพุทธรธรรม
อย่างมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าพระธรรมของพระพุทธเจ้าได้รับการพิสูจน์อย่างดีโดย
แบบวิธีของตรรกวิทยาสันนิษฐานใหม่ของยุโรป

ปราชญ์ที่กล่าวคือ โซเพนเฮอร์ (Schopenhauer) โซเพนเฮอร์เกิดเมื่อ พ.ศ.
๒๓๓๐ ที่เมืองคันทิก เมื่ออายุได้ ๓๐ ปีได้เขียนหนังสือปรัชญาชิ้นสำคัญของเขาแต่
ยังไม่มีผู้นิยมอ่าน ได้รับเชิญไปสอนที่มหาวิทยาลัยกรุงเบอร์ลินก็ยังไม่มีคนสนใจฟัง
แต่เขาก็เชื่อมั่นอยู่เสมอว่า ต่อไปจะมีคนเข้าใจความเห็นของเขามากขึ้น จึงย้ายมา
อยู่อย่างเงียบๆ ที่เมือง ฟรังฟวร์ท เพื่ออุทิศตัวเขียนหนังสือปรัชญาอย่างเดียว และ
ถึงแต่อายุ ๕๐ ปีไปจนกระทั่งถึงเวลาใกล้จะตาย (พ.ศ. ๒๔๐๒) มีคนนิยมนับถือ
โซเพนเฮอร์มากจนเป็นลำดับ ครั้นเมื่อตายแล้วก็กลายเป็นปราชญ์คนสำคัญคนหนึ่ง
ในประวัติศาสตร์ของวิชาปรัชญา

ถ้าจะย่อหัวข้อปรัชญาของโซเพนเฮอร์ให้สั้นที่สุด ก็พอจะย่อได้ดังนี้ ดังสำคัญ

ซึ่งตั้งอยู่ในธรรมชาติทั้งมวล คือ ความปรารถนา (Will) และความปรารถนา
 ทำให้บังเกิดความนึกเห็นภาพ (Imagination) ขึ้น โลกของเราคือภาพที่เราเห็น
 เพราะมีความปรารถนา ไม่ใช่ของจริงแท้ ความปรารถนาอันนี้คือ ความปรารถนา
 ของตัวเราเอง เป็นความปรารถนาซึ่งไม่มีจุดหมาย ไม่มีต้นสุด เพราะความปรารถนา
 เกิดจากการต้องการเปลี่ยนแปลง เมื่อเปลี่ยนสำเร็จแล้ว ก็ประสงค์พอรรมณ์ แต่ทันที
 ที่ทันใดความปรารถนาใหม่ก็เกิดขึ้น ทั้งรู้ดีว่าเป็นความสูญเปล่า ทั้งรู้ดีคือ ความล้มเหลว
 ชั่วขณะ ความสลายคือการล้มความไม่สลายชั่วคราวนั่นเอง แต่เหตุทั้งนี้ทุกอย่างใน
 โลกนี้เป็นทุกข์ทั้งนั้น นอกนั้นโซเปนเฮร์กกล่าวต่อไปว่า เมื่อเห็นแล้วว่าทุกอย่างเป็น
 ลักษณะของสัจจกตวไป ฉากทัศน์ที่เราจากตัวคนอื่นจะอันตรธานไป เราจะเลิกคิด
 ว่าคนอื่นเรา และจะคิดว่า ตัวเราตัวเขาเหมือนกัน คือการไม่เห็นมีตัวมันตนเอง
 เท่าที่กล่าวมาโดยย่อ ๆ เพียงเท่านี้ก็จะเห็นได้ว่า โซเปนเฮร์กมีความเห็นสอดคล้อง
 กับพระพุทธเจ้า ในลักษณะที่แก่ธรรมชาติทั้งปวง ที่เรียกว่าไตรลักษณ์หรือ
 สามัญญลักษณะ คืออนิจจตา ความเป็นของไม่เที่ยง ทุกขตา ความเป็นทุกข์ และ
 อนัตตตา ความเป็นของไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน จริงอยู่วิธีอธิบายความคิดของ โซเปนเฮร์ก
 ผิดไปจากแบบของพระพุทธเจ้า แต่ผลลัพท์นั้นคล้ายกัน ส่วนปัญหาที่ว่า โซเปนเฮร์ก
 ได้ค้นกับคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาก่อนหรือเปล่านั้น คอบนยาก แต่ถึงแม้จะค้น
 บ้างก็คงไม่มากเพราะในเยอรมันเพิ่งจะรู้จักพระพุทธศาสนามากทีเดียวหลังจากเวลาที่โซเปน
 เฮร์กมีชีวิตอยู่ ถึงแม้ปราชญ์ผู้หนึ่งจะได้ค้นกับพระพุทธศาสดาดีก็ตาม การที่เขา
 ใช้วิธีนึกคิดตามหลักของปรัชญาสมัยใหม่ และได้ผลลัพท์ตรงกับคำของพระพุทธเจ้า
 นั้น ก็แปลว่าพระพุทธศาสดาได้รับความสนับสนุนอย่างดีจากปราชญ์คนสำคัญคน
 หนึ่งของโลกตะวันตก

เมื่อได้กล่าวแล้วว่า ความคิดของโซเป็นเฮารักค้ายคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างไรก็ต้องกล่าวต่อไปว่า เขามิกับพระบรมศาสดาอย่างไร ซ่อนเห็นง่าย เพราะโซเป็นเฮารักหาความเป็นทุกข์ของโลกนั้นตักจริง แต่เขาไม่สามารถขหนีทางที่จะนำไปพ้นทุกข์ได้ เขาทราบวาจิตตที่ไม่เศร้าหมอง คือจิตตที่เป็นอิสระจากความปรารถนา ความใดที่ความปรารถนายังมีอยู่ ความทุกข์ก็ยังมีอยู่ และชีวิตซึ่งขาดลงในระยะนี้ เช่นโดยการกระทำอัตตวินิบาตกรรมเป็นต้น ไม่เป็นการทำให้พ้นทุกข์ เพราะความตายเช่นนั้นเพียงแต่ความทำลายภาพของความปรารถนา แต่ความปรารถนาเองยังอยู่ (ตรงกับที่ในพระพุทธศาสนาว่า ยังไม่พ้นจากสังสารวัฏฏ์) ตัดดับความปรารถนาเสียก่อน - ความตายจึงจะเป็นความตายอันแท้จริง (นิพพาน) แต่การดับความปรารถนา โซเป็นเฮารักเพียงแต่รู้เท่านั้น ว่าควรกระทำ เขาเองไม่สามารถจะปฏิบัติได้ เพราะประวัติของเขาแสดงว่า เขามีความระแวงระส่ำใจอยู่เป็นนิจ สำหรับคนอื่นเขาก็ไม่เห็นว่าจะมีใครปฏิบัติได้สำเร็จนอกจากเป็นมนุษย์วิเศษ และถึงกระนั้นก็ได้แต่เพียงชั่วคราวชั่วคราวเท่านั้น ดังนั้นเขาจึงห่างไกลจากพระพุทธเจ้ามาก เพราะพระองค์ท่านเองบรรลุพระนิพพาน และยังได้ประทานธรรมวินัยไว้เพื่อช่วยผู้อื่นให้บรรลุได้ด้วย และก็ให้มีสาวกบรรลุได้มากหลาย ต่อมาถึงสมัยนี้ ถ้าไม่มีผู้ใดได้บรรลุได้ก็มีใช้ความคิดของธรรมวินัย ซึ่งพระพุทธองค์ทรงพระหฤทัยจะให้ เป็นหนทางนำไปยังความพ้นทุกข์ ดังจะเห็นได้จากพระพุทธพจน์ที่ว่า เถยฺยถาปี ภิกขเว มหาสมุทโท เอกโรโส โสณโรโส เอวเมวโส ภิกขเว อโย ชมฺมวินโย เอกโรโส วิมุตติโรโส “ดูกรภิกษุทั้งหลาย มหาสมุทรมีรสเค็มอย่างเดียวกันใด ธรรมวินัยนั้นก็มีความคิดเป็นรสอย่างเดียวกันนั้น”

ประกาศบทกวี

ให้แต่งโคลงสี่สุภาพแข่งความไพเราะกับโคลงนิราศนรินทร์ บทต่อไปนี้ โดยให้มีใจความอย่างเดียวกัน แต่อุปมาคืออาหารเปรียบเทียบนั้น ให้ผู้แต่งหาเอาใหม่ ห้ามใช้อันเก่า หรือเลียนอันเก่าโดยดัดแปลงถ้อยคำใหม่เพียงบางคำ

ตราบนครินทร์

ชาติสุดท้าย แด่แม่

รักบ่หายตราบหาย

หกฟ้า

สุริยจันทร์ฉาย

จากโลก ไปฤา

ไฟเด่นดังดีด้า

หอนดังฮาดัย

มีรางวัลเพียงรางวัลเดียว สำหรับผู้ชนะประกวด คือ หนังสือดวงวรรณคดี ๓ เดือน ๆ ละ ๓ เล่ม ให้ส่งถึง “วงวรรณคดี” ภายใน ๒๕ ตุลาคมค.ศ. ๒๕๐๓

ชุมนุมวิทยาศาสตร์

เป็นหนังสือนิพนธ์ราย ๒ เดือน ในความร่วมมือของคณะนิสิตเก่าวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ทำนุบำรุงบทรบความ วิชาการ ดำรงค้ำทางวิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างครบครัน รวมทั้งการไขความหมายของศัพท์วิทยาศาสตร์ โดยอาจารย์ผู้สอนวิชานั้นๆ หนังสือนี้ผลิตเก่าและดำรงวางแผนวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ฯลฯ เล่มแรกออกภายในเดือนพฤศจิกายน

เจ้าของ : ชุมนุมวิทยาศาสตร์

บรรณาธิการ : นายสุทิน สัมปัตตะวนิช ป.ม. จท.บ.

ผู้จัดการ : นายปรีชา อมาตยกุล

สำนักงาน : บริษัทวิทยากิจภัณฑ์ ถนนหลังวังบูรพา โทร. ๒๐๔๔๓

ค่าบำรุง : เล่มละ ๓.๐๐ บาท บอกรับและเป็นสมาชิกได้ที่ผู้จัดการ

ในวงวรรณคดี

วันที่ ๒๓ ตุลาคม เป็นวันตรงกับวันประสูติของสมเด็จพระราชชนนี ใน
ฐานะที่ทรงเป็นที่เคารพของชาวไทย และทรงเป็นสมารักษ์ของ “วงวรรณคดี” จึงขอ
ถวายพระพรให้ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน มีพระประสงค์จำนงหมายใน
สิ่งใดของดำริจะถึงความมุ่งหมายนั้นทุกประการ

ฉบับนี้เป็นฉบับ “๒๓ ตุลาคม” เพื่อเป็นพิเศษสำหรับสมเด็จพระบิรมหา
ราชเจ้า ด้วยพระกรุณาของหม่อมเจ้าหญิง พรพิมลพรรณ วัชร “วงวรรณคดี” ได้
นำพระนิพนธ์ “ด้ามกรง” อีกตอนหนึ่ง ของพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ
มาลงไว้ “ด้ามกรง” ตอนนี้เป็นเล่มของการวาดภาพเมื่อสามสิบกว่าปีมาแล้วให้เห็น
ด้วยการอ่าน ภาพการเชิญพระบรมศพจากพระราชวังดุสิตมาสู่ดุสิตมหาปราสาทใน
พระบรมมหาราชวัง เป็นภาพที่เด่นชัดว่า พระบรมศพเคลื่อนไปตามท้องถนน คน
บูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียนทั้งสองฟากทาง เสียงร้องให้คร่ำครวญ ฝนตก พายุพัด พายุ
แล่น พายุผ่า เป็นที่น่าอัศจรรย์ของ เป็น “ฝนดังฝนดังฟ้า ดังรัชกาลดลฟ้า เด็ดจเมือ
เมืองสุวรรณ”

บทกวีบทนี้เรื่อง คำว่า “มหाराช” ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ๒๓ ตุลาคมอีก
เรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้น่าสนใจที่สมเด็จพระบิรมหาราชเจ้าทรง
อธิบายไว้ น่าสนใจอยู่ที่ว่า การที่ทรงเป็น “พระบิรมหาราชเจ้า” นั้น ทรงเป็นด้วย
มติมหาชน ไม่ใช่ด้วยคนหมู่หนึ่ง คณะหนึ่งดังชนตามใจของตัว เป็นเรื่องความรู้อีก

หาอ่านได้ยากเรื่องหนึ่ง

“ครูพินธุ” เป็นครูชั้นอาจารย์ทางวรรณคดีได้ตั้ง “ความคิดคนละแง่” มาให้ “วงวรรณคดี” แต่เขียนเป็นจดหมายส่งถึง “บรรณาธิการหนังสือเอกชน” โดยผ่านทาง “วงวรรณคดี” นี้ “ความคิดคนละแง่” เป็นเรื่องของนิราศนรินทร์ โตแย้มความเห็นที่มีอยู่ในหนังสือ “เอกชน” แง่นั้นนับว่าเป็นแง่ที่น่าสนใจ สัมควรผู้ศึกษาวรรณคดีจะรับไว้พิจารณา

“เมืองรอง” เคยเขียนแต่ร้อยแก้วให้ “วงวรรณคดี” เดิมได้เก็บเล่มละสมัยนัยจากคำโคลงในวรรณคดีไทยหลายเรื่องมาต่อเข้าเป็น “เห็นบ้านบุคบ้านเมืองเรา พี่เอย” ท่านองแตงของ “เมืองรอง” ในเรื่องนิตเพียงไรขอให้ท่านพิจารณาอ่านดูเอง

“เรื่องฝน” ซึ่ง “เกษม” เอาจากเรื่องของ มอกม แม้จะเป็นเรื่องฝรั่งๆ ก็นับว่าเป็นเรื่องเบาๆ เรื่องหนึ่งซึ่ง “วงวรรณคดี” พยายามจะให้ใหม่เล่มมอ เรื่องหนักในเล่มนั้นมออยู่หลายเรื่อง “ครูทุจันนาค” ของ “มณฑล” เป็นเรื่องนำรู้เรื่องหนึ่งในวงวรรณคดี มีการถอดภาษาอังกฤษเป็นพากย์ไทยตามทำนอง Blank Verse ได้ด้วย

“สุฉิน” ได้เขียน “วรรณคดีรวบ” มากำนันท่านนักกลอน เก็บตัวละครจากที่ต่างๆ มารวมไว้ในที่เดียวกันเป็นเรื่องชวนอ่าน กลอน “การดูคร่ำดำหญิง” ของเจ้า สดะเวทิน เป็นความรู้อ่านได้มาจากชนบทเขียนขึ้นด้วยอารมณ์พระ “สีกัดวัด” แม้จะใหม่ใน “วงวรรณคดี” ก็เก่ามาจากท่อน “ร้อยกรองไทยกับกลอนเปล่า” เป็นเรื่องดัดสุดทนกลเขียนขึ้นได้เขียนมา ในตอนท้ายได้เทียบการแปลเรื่องโรมิโอกุญเตียค ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแปลจากภาษาอังกฤษของ

ทั้งขอขอบคุณ DAWN ในการที่ส่งแจ้งข้อบกพร่องมาให้ทราบด้วย

เดิมเป็นเล่มสุดท้ายที่ข้าพเจ้ารับผิดชอบเป็นบรรณาธิการ เพราะจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องไปต่างประเทศ จึงขออำลาจากการเป็นบรรณาธิการ “วงวรรณคดี” ไปด้วยความอาลัย แต่จะได้ติดต่อกับ “วงวรรณคดี” อยู่เสมอ และขอแนะนำบรรณาธิการคนใหม่ หม่อมหลวงดวงหญิง จินตนา นพวงศ์ ให้เป็นที่รู้จักกับท่านผู้อ่านโดยทั่วไปด้วย.

บรรณาธิการ

๓ ตุลาคม ๒๕๑๘

อ่าน “วงวรรณคดี” ได้ความรู้จัก “วงวรรณคดี” มีเจ้าหน้าที่ “อรวิณี” หน้าวัดราชบพิธ ที่ “ไชยณรงค์” อนุเสาวรีย์ประชาธิปไตย และตามร้านจำหน่ายหนังสือทั่วไป ผู้ประสงค์จะเป็นสมาชิก “วงวรรณคดี” แสดงความจำนงมายัง ๓๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร.

“วางวรรณคดี”

ฉบับเดือน พฤศจิกายน

มีเรื่อง

“เงินตราสยาม” ของ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

“เพื่อนบ้านโหมงามของฉันทน์” ของ เซอร์พินทรนาถคอดกอร์

วิญญาณบนทรากมมนุษย์ ของ แสงกรานต์

เรื่องของ ว. ฒ ประมวลุมารค นิพนธ์สินทร์ สันตศิริ

วิจารณ์หนังสือ

๖๑๑

เครื่องสำอางของ "พวงเล็ก"

●
แป้งผัดหน้า
เบย์รัมควินิน
แป้งน้ำ
เกล็นซิงครีม
แวนนิลซิงครีม
แอสดรินเย็นโลเซ่น
รุษทาแก้ม
ยาสีฟัน คาโบแลกซ์

●
มีจำหน่ายแล้ว ที่ร้านและทั่วไป ขอ
รับรองคุณภาพคงเดิมทุกอย่าง

●
อร วินท์

หน้าวัดราชบพิธ, เพ็ญนคร โทร. 22588

●